

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสมิตวิมลจินตมัย จังหวัดเชียงราย

วารสารอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

ISSN 1685-8234

บรรณนิกร

“...เพื่อมนุษยชาติ จงอย่าละความกล้า เมื่อเผชิญกับความทุกข์ ให้อดทนและสุขุม และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่า ไปเถิด... ถ้าเจ้าต้องการ... เดินตามรอยเท้าพ่อ...”

ปื่อความตอนหนึ่งจาก พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งวันนี้ได้ประจักษ์แล้วถึงสิ่งซึ่งทรงตามรอย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระย่า จากการทรงงานที่เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะถิ่นทุรกันดาร ผู้ลำบากยากไร้ ให้พออยู่พอกินโดยทั่วหน้ากัน

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับนี้ จึงขอประมวลพระราชกรณียกิจส่วนหนึ่งที่ทรงสืบสานทรงงานแทนพระองค์ และที่มีพระราชดำริทรงริเริ่มโครงการ ทรงติดตามความก้าวหน้าสม่ำเสมอ และพระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เท่าทันกับยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยนวัตกรรมต่าง ๆ แต่แนวพระราชดำริยังทรงเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนเสมอ อาทิ

ทฤษฎีใหม่...ที่เขาวง คือจุดเริ่มต้นของการเดินทางที่เรียกว่า **ถนนดินสอ** และเป็นที่มาของการ **หาน้ำให้ราษฎร** จนเกิดทฤษฎีใหม่เต็มขั้น ที่มีตัวอย่างความสำเร็จให้เห็นจริง ตัวอย่างในต่างแดนยังมี **“สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน ณ ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) สปป.ลาว”** ซึ่งปีนี้เป็นปีที่ ๒๐ ดำเนินงานมาจนมีผลสำเร็จเกิดขึ้นแล้ว ก่อเกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของบ้านพี่เมืองน้อง

ตามรอย...สมเด็จพระย่า ใน **“วิถีครู วิถีผู้สร้าง”** ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ครู ตชด. สร้างวิสัยครูเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบกับ “ครูไสว” ผู้รับรางวัลอันทรงเกียรติ และโครงการที่บูรณาการจากหลากหลายหน่วยงาน เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๘ ที่เน้นการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่กลุ่มเด็กนักเรียน และเยาวชนได้ลงมือปฏิบัติจริงและขยายผลถึงครอบครัว จนเกิด **“โครงการพัฒนาและผลิตอาหารในโรงเรียน ตชด.”**

ย้อนรอยความทรงจำของ ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล เล่าเรื่องราวแสดงความเป็นปึกแผ่นของสยามประเทศในอดีต และให้ข้อคิดลึกซึ้งกินใจว่าวันนี้ **...ความจงรักภักดี แท้จริงนี้เอง คือความรักชาติ** แล้วจะทราบว่ **ชีวิตมีความสุขอย่างยั่งยืนคืออะไร** หากตอบได้ใน ความรู้ต้นแบบของเกษตรผสมผสาน ณ ปลวกแดง จังหวัดระยอง ขอแนะนำโครงการใหม่ ที่จะเชื่อมโยงเครือข่ายขยายกลุ่มทำนา โรงสีข้าวชุมชนบ้านอ่าวเคียน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงเปิดแพรคลุมป้ายโรงสีด้วยพระองค์เอง...

เนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขอถวายพระพรชัยมงคล **“ขอทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน”**

กองบรรณาธิการ

...เดินตามรอยเท้าพ่อ...

“ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด
ผ่านเข้าไปในป่าใหญ่ น้ํากลัว ทุบ แฉไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด มีดและขว้าง
มีต้นไม้ใหญ่เหมือนหอคอยที่เข้มแข็ง
พ่อจ๋า... ลูกทิวจะตายและเหนื่อยด้วย
ดูซิยะ... เลือดไหลออกมาจากเท้าทั้งสองที่บาดเจ็บของลูก
ลูกกลัวงู เลือด และหมาป่า
พ่อจ๋า... เราจะต้องสูญหายปลายทางไหม..?
ลูกเอ๋ย... ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกที่มีควมรื่นรมย์ และความสบายสำหรับเจ้า
ทางของเราได้ปูด้วยดอกไม้อะไร
จงไปเถิด แม้มันจะเป็นสิ่งยากเย็นหัวใจเจ้า
พ่อเห็นแล้วว่า หนามตำเนื้ออ่อนๆ ของเจ้า
เลือดของเจ้า เปรียบดังทับทิมบนใบหญ้าใกล้น้ำ
น้ำตาของเจ้าที่ไหลต้องชุ่มไม้สีเขียว
เปรียบดังเพชรบนมรกตที่แสดงความงดงามเต็มที่
เพื่อมนุษยชาติ จงอย่าละความกล้า
เมื่อเผชิญกับความทุกข์ ให้อดทนและสู้
และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่า
ไปเถิด... ถ้าเจ้าต้องการ... เดินตามรอยเท้าพ่อ”

พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔

พระราชกรณียกิจ

๕

ประโยชน์สุขสู่ปวงประชา

- ๒๐ ปี ผลสำเร็จ ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร
ห้วยซอน-ห้วยข้าว (หลัก ๒๒) สปป.ลาว

๒๑

องค์ความรู้/สำรณะนำรู้

๓๐

แนะนำโครงการ

ประชาชน้ำใส

- เกษตรทฤษฎีใหม่...ที่เขาวง
- ต้นแบบเกษตรผสมผสาน ณ ปลวกแดง

๓๔

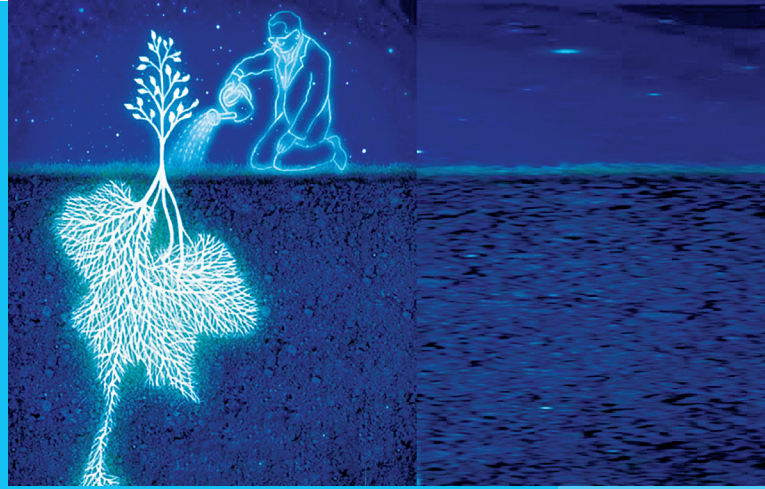

เศรษฐกิจพอเพียง

- วิถีครู วิถีผู้สร้าง

รางวัลครูเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

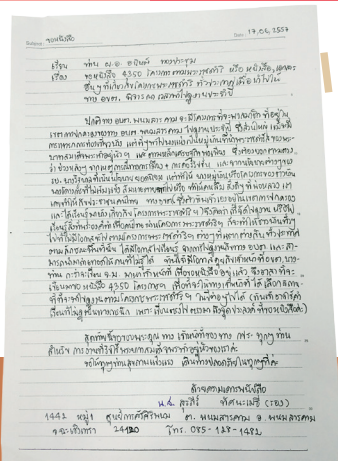
๔๕

ในความทรงจำ

- สมเด็จพระปรมัยยิกานุภาพ

๔๗

๕๗

เล่าสู่กันฟัง

ความเคลื่อนไหว

๖๐

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๗

ทรงร่วมงานฉลองครบรอบ ๒๐ ปี การก่อตั้งศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) ตามคำทูลขอพระราชทานของ ฯพณฯ ไทสอน พมวิหาน ประธานประเทศขณะนั้น ซึ่งได้ไปเยี่ยมชมต้นแบบจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จฯ ไปทรงเปิดศูนย์พัฒนาฯ ร่วมกับ ฯพณฯ หนูฮัก พูมสะหวัน ประธานประเทศแห่ง สปป.ลาว ถือเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรกในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ราชสำนักไทย
พระบรมราชินี

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

ศูนย์พัฒนาฯ หลัก ๒๒ ตั้งอยู่ที่เมืองนาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ ภารกิจประกอบด้วย (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ไฟฟ้า น้ำประปา (๒) การพัฒนาแหล่งน้ำ อาทิ สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยซอนสร้างฝายห้วยซั่ว (๓) การพัฒนาที่ดิน (๔) การพัฒนาวิชาการเกษตร (๕) การปศุสัตว์ (๖) งานประมง และ (๗) การพัฒนาวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี หน่วยงานรับผิดชอบฝ่ายไทย คือ สำนักงาน กปร. สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ฝ่ายลาวคือ กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ กระทรวงการต่างประเทศลาว

ศูนย์พัฒนาฯ หลัก ๒๒ นี้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ และการเป็นต้นแบบเพื่อขยายผลไปสู่การพัฒนาในแขนงต่างๆ ของ สปป.ลาว รวมทั้งได้รับการยอมรับจากระดับผู้นำของประเทศและหน่วยงานภาครัฐใน สปป.ลาว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ ทอดพระเนตรโครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ เนวิน สคริมชอร์ บ้านเจริญชัย ตำบลคอแลน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายวันชัย สุทธิวรชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี พล.ต.ท.อรรถชัย เกิดมงคล ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พล.ท.ชาญชัย ภูทอง แม่ทัพภาค ๒ นายบุญสนอง สุชาติพงศ์ วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมโยธา (ด้านการวางแผนและโครงการ) กรมชลประทาน นายชูชาติ อุยกมล ที่ปรึกษาโครงการตามพระราชดำริ สำนักกราฟิเคเลขาธิการ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน เฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดแพรคลุมป้าย **“โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ เนวิน สคริมชอร์”** และพระราชทานพันธุ์ไม้ผลและเมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนชาวบ้าน พร้อมกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมห้องสมุด การสาธิตการเรียนการสอน ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โรงอาหาร โรงสีข้าวพระราชทาน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน โดยมีผู้แทนเหล่ากาชาดจังหวัดอุบลราชธานี ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฝ้าฯ ถวายรายงานหลังจากนั้นได้ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

พร้อมนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ **“ให้จัดหาน้ำให้กับโรงเรียนแห่งนี้ และโรงเรียนที่ขาดแคลนน้ำพร้อมทั้งติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังงานน้ำและติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าระบบ solar cell และจัดทำเครื่องมือติดตั้งระบบ solar cell”**

๒. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแก่งศรีโคตร ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี พระราชทานสิ่งของแก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้แทนนักเรียนชาย - หญิง พระราชทานพันธุ์ไม้ผล และเมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนชาวบ้าน พร้อมกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ กิจกรรมห้องสมุด การเรียนการสอนชั้นอนุบาล ห้องพยาบาล ห้องสาธิตการเรียนการสอน กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ห้องตัดผมชาย โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ **“ให้กรมชลประทานดำเนินการจัดหาน้ำทำการเกษตร โดยการเพิ่มแรงดันน้ำให้กับระบบกระจายน้ำของโรงเรียน”**

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนป่าหูกาคา ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน แม่ทัพภาค ๒ นายชัยชัย ภูวิชัยสัมฤทธิ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการสำนักงาน กปร. นายบุญสนอง สุชาติพงศ์ วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมโยธา (ด้านการวางแผนและโครงการ) กรมชลประทาน นายชูชาติ อุยกลม ที่ปรึกษาโครงการตามพระราชดำริ สำนักพระราชเลขาธิการ ข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน เฝ้าฯ รับเสด็จ และพระราชทานสิ่งของแก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้แทนนักเรียนชาย - หญิง พระราชทานพันธุ์ไม้ผล และเมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนชาวบ้าน พร้อมกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ กิจกรรมห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องสาธิตการเรียนการสอนชั้นอนุบาล โครงการฝึกอาชีพ การประกอบเลี้ยงอาหารกลางวัน ห้องตัดผมชาย กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ **“ให้กรมชลประทานช่วยดำเนินการจัดหาน้ำสนับสนุนโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนและหมู่บ้านให้มีแหล่งน้ำต้นทุน”**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดบึงกาฬ

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗

เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมา ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร เสด็จฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนิทรรศการโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แปลงปลูกหม่อนผลสด และแปลงปลูกไม้ผล กิจกรรมภายในห้องสมุดโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ สุนัขพันธุ์หมอยักษ์ บ่อแก๊สชีวภาพ แปลงผักสวนครัว แปลงปลูกมะม่วงแก้ว และทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน

วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแว ตำบลนาสวรรค์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ทอดพระเนตรโครงการฝึกอาชีพ การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ การสาธิตการเรียนการสอนชั้นอนุบาล สวนสมุนไพร โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรม การแปรรูปและการถนอมอาหาร ห้องสมุด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนิทรรศการโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และการสาธิตการนวดประคบสมุนไพรและตุ้มเครื่องต้มสมุนไพร และทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน

๒. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้ ตำบลโป่งเปือย อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ทอดพระเนตรห้องพยาบาล ห้องสมุด โครงการฝึกอาชีพ และกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านหนองตะไก้ การสาธิตการเรียนการสอน ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ และห้องเรียนชั้นอนุบาล การถนอมอาหารและผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียนงานปศุสัตว์ แปลงผักสวนครัว สวนสมุนไพร โรงเพาะเห็ด การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ และทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน

พระบรมราชูปถัมภ์

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

๒๐ ปี พลสำเร็จ

ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

■ โดย สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นับตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปทรงเปิดโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ จวบจนปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว ได้ดำเนินการในการทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของราษฎรลาว จนประสบความสำเร็จสามารถเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่องค์ความรู้ เป็นสถานที่ฝึกอบรม สถานที่ฝึกงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร เกษตรกร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาเป็นจำนวนมาก

การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรในศูนย์ฯ ได้แก่

- **ระดับชาวบ้าน/เกษตรกร** : การฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรที่อาศัยอยู่บริเวณหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และรอบเมืองนาทรายทอง สามารถดำเนินการได้ปีละ ๒ ครั้ง โดยแต่ละครั้งจะแบ่งออกเป็น ๓ หน่วยงานหลักในการให้การฝึกอบรม คือ งานวิชาการเกษตร งานปศุสัตว์ และงานประมง รวมประมาณ ๑๖๐ - ๒๔๐ คนต่อปี ทั้งนี้ ยังมีเกษตรกรจากแขวงอื่นๆ ที่ขอเข้าร่วมฝึกอบรม ได้แก่ แขวงอุดมไซ และแขวงบ่อแก้ว เป็นต้น

- **ระดับโรงเรียนและสถาบัน** : กลุ่มจากโรงเรียน และสถาบันการศึกษาต่างๆ จากทั่วสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ส่งนักเรียนและนักศึกษาเข้าฝึกอบรม และฝึกงานในศูนย์ฯ นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๗ มีจำนวน ๒๐ - ๕๐ คน/ปี จาก ๑๓ สถาบันการศึกษา และยังมีนักศึกษาของไทยจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน ๖ คน เข้าฝึกงานในศูนย์ฯ เป็นระยะเวลา ๓ เดือน

- **ระดับเจ้าหน้าที่จากองค์กรอื่นๆ** และเกษตรกรจากแขวงต่างๆ : มีเจ้าหน้าที่จากองค์กรต่างๆ เข้ามารับการอบรมในด้านต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่พนักงานระดับวิชาการของเมืองจนถึงหัวหน้าแผนกกิจกรรม ๑๗ แขวง องค์การชาวนุ่ม สปป.ลาว ทั่วประเทศ โครงการเขื่อนไฟฟ้า น้ำเทิน ๒ โครงการ เขื่อนไฟฟ้าน้ำจืด ๒ ประมาณ ๑๕๐ - ๒๐๐ คน/ปี

หลัก ๒๒ ศูนย์กลางองค์ความรู้

นับจากที่ได้จัดตั้งศูนย์ฯ มานั้น ได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางการเกษตร เป็นตัวอย่างและแหล่งเรียนรู้สาธิตให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เข้ามาศึกษาดูงานตลอดจนฝึกอบรมและถ่ายทอดวิชาการและเทคโนโลยีด้านต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงการจัดทำแปลงสาธิตตัวอย่างทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ที่ว่า “ครอบครัวตัวอย่าง” จำนวน ๑๓ ครอบครัว โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ขาดแคลนที่ดินทำกินและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก เพื่อเข้ามาอยู่อาศัยพร้อมรับการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีในรูปแบบเกษตรผสมผสาน โดยมีระยะเวลาไม่เกิน ๔ ปี สามารถเก็บเงินไปซื้อที่ดินทำการเกษตรของตัวเองได้

การขยายผลสำเร็จสู่ประชาชนชาวลาว

๑. แขวงหลวงพระบาง ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๕ - ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓
๒. แขวงสะหวันนะเขต ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓
๓. แขวงบอลิคำไซ ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓
๔. แขวงหลวงน้ำทา ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔
๕. กำแพงนครหลวงเวียงจันทน์ ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔
๖. แขวงหลวงอุดมไซ ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕
๗. แขวงอัตตะปือ ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕
๘. แขวงพงสาลี ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖
๙. แขวงเวียงจันทน์ ไปดำเนินการขยายผล เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

จากการขยายผลดังกล่าว ทำให้ทราบว่าแต่ละแขวงมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการเกษตรในด้านใดบ้าง และมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้านการเกษตรเฉพาะด้านอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น

- แขวงหลวงพระบาง มีความต้องการและศักยภาพที่จะพัฒนาด้านการประมง จึงได้สนับสนุนงบประมาณในการสร้างสถานที่เพาะพันธุ์ปลา ปัจจุบันพร้อมทั้งองค์ความรู้การเพาะและขยายพันธุ์ปลา
- แขวงหลวงน้ำทา มีความต้องการและศักยภาพที่จะพัฒนาด้านการเกษตรประเภทไม้ผล ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้สนับสนุนพันธุ์ไม้ผลชนิดต่างๆ จำนวน ๑,๒๐๐ ต้น ให้กับแผนกสิกรรมและป่าไม้แขวงหลวงน้ำทา เพื่อเพาะและขยายพันธุ์ต่อไป
- แขวงอัตตะปือ มีความต้องการและศักยภาพที่จะพัฒนาด้านปศุสัตว์ จึงได้ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เป็ดเทศ จำนวน ๒๐๐ ตัว พร้อมตู้ฟักไข่ เพื่อเป็นแหล่งเพาะและขยายพันธุ์ให้กับเกษตรกรต่อไป

ขยายผล ๙ แขวง

ประมง

แขวงหลวงพระบาง
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๕-๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

แขวงสะหวันนะเขต
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๒๔-๒๕ กันยายน ๒๕๕๓

แขวงบอลิคำไซ
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๑๙-๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

ไม้ผล

แขวงหลวงน้ำทา
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๑๖-๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

กำแพงหลวงเวียงจันทน์
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

แขวงหลวงอุดมไซ
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๒๙-๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ปศุสัตว์

แขวงอัตตะปือ
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๒๓-๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

แขวงพงสาลี
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๑๔-๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖

แขวงเชียงขวาง
ไปดำเนินการขยายผลเมื่อวันที่
๒๓-๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

จากระดับแขวงสู่ระดับประเทศ

จากบทบาทและความสำเร็จที่เห็นเป็นรูปธรรมในด้านองค์ความรู้ดังกล่าว โดยเฉพาะศักยภาพของศูนย์การพัฒนาและบริการด้านการเกษตรที่มีความพร้อมที่จะดำเนินงานในขอบเขตทั่วประเทศ

ของ สปป.ลาว ประกอบกับความสำคัญของศูนย์การพัฒนาและบริการด้านการเกษตรที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้จัดตั้งศูนย์ฯ นี้ขึ้น ดังนั้น เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ จึงได้จัดพิธีส่งมอบโครงการฯ จากเดิมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของแขวงนครหลวงเวียงจันทน์ให้มาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหมและป่าไม้ ซึ่งจะทำให้มีงบประมาณ และบุคลากรที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญจะมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรทางด้านการเกษตรของลาวให้พัฒนาก้าวไกลยิ่งขึ้นไป

ตัวอย่างเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ

• **นายแก้ว พิมพิสวอย** ปัจจุบันอายุ ๖๒ ปี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่แขวงสุวรรณเขตทางภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เดิมมีอาชีพเป็นกรรมกรก่อสร้าง และรับจ้างทั่วไป ได้รับค่าจ้างวันละ ๑๓,๐๐๐ กีบ หรือประมาณวันละ ๕๐ บาท ไม่มีบ้านและไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จึงได้ตัดสินใจสมัครเข้าร่วมโครงการครอบครัวตัวอย่างของศูนย์ฯ ในปี ๒๕๔๓ โดยโครงการศูนย์ฯ ได้จัดสรรที่ดินเนื้อที่ ๒ เฮกตาร์ หรือประมาณ ๑๒ ไร่ ๒ งาน แบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นที่อยู่อาศัย ๑ งาน ทำนา ๓ ไร่ ขุดบ่อปลา ๒ งาน แปลงผัก ๑ ไร่ แปลงไม้ผลและป่าประมาณ ๘ ไร่ ในปี ๒๕๔๗ งานพัฒนาด้านวิชาการเกษตร ได้ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตโดยการถ่ายทอดเทคนิคการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ทำน้ำหมักชีวภาพการขยายพันธุ์ไม้ผล ได้แก่ การติดตา ต่อกิ่ง เสียบยอด รวมถึงการปรับวิธีคิด ทักษะคติในการดำรงชีวิต เมื่อระยะเวลาผ่านไป ๑ ปี ผลปรากฏว่า นายแก้วฯ และครอบครัว สามารถมีเงินเก็บ (จากการสะสมวันละประมาณ ๗๐,๐๐๐ - ๘๐,๐๐๐ กีบ) ซื้อที่ดินทำกินเนื้อที่ ๑.๕ ไร่ที่บ้านนayangเป็นของตนเองได้

ปัจจุบัน นายแก้วฯ ออกจากศูนย์ฯ ไปแล้ว และได้อยู่อาศัยและทำกินบนที่ดินของตนเอง โดยมีอาชีพหลักในการปลูกผัก และขายกิ่งพันธุ์ไม้ผล นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเทคนิควิธีด้านการเกษตรแก่เพื่อนบ้าน และเกษตรกรชาวลาวด้วยกันเองอีกด้วย

• **นายจันตวงดี วันนะสุก** ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี ราษฎรบ้านหัวช้าง เมืองนาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ เข้าร่วมเป็นสมาชิก ของศูนย์ฯ มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ โดยได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้งานพัฒนา ด้านวิชาการเกษตร เดิมนายจันตวงดีฯ มีพื้นที่นาอยู่ ๑ เฮกตาร์ หรือ ประมาณ ๖.๒๕ ไร่ ทำนาโดยใช้ปุ๋ยเคมีมาตลอด ทำให้มีค่าใช้จ่าย ในการซื้อปุ๋ยเคมีมากกว่าปีละ ๑.๕ ล้านบาท แต่ผลผลิตข้าว ที่ได้เพียงปีละ ๓.๕ ตัน ซึ่งพอกินเฉพาะในครอบครัว แต่ไม่ พอขายต่อมาในปี ๒๕๔๕ นายจันตวงดีฯ และเพื่อน ๆ ได้มา ศึกษาดูงานที่ประเทศไทยโดยการสนับสนุนของกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงาน กปร. มีความประทับใจกับ

การเกษตรผสมผสาน และการ ทำนาในระบบเกษตรอินทรีย์ จึงได้นำกลับมาลงมือปฏิบัติ ในที่ดินของตนเอง ผลปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายในการทำนาลดลง เหลือต้นทุนไม่ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท และได้ทำปุ๋ยใช้เอง ในขณะที่ ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจาก ๓.๕ ตัน เป็น ๕ ตันต่อเฮกตาร์ ทำให้มี

ข้าวเหลือขาย และเริ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีเงินเก็บมากขึ้น

ปัจจุบัน นายจันตวงดีฯ มีที่ดินกว่า ๗๐ ไร่ มีฝูงวัวกว่า ๕๐ ตัว และมีเปิด ไร่ ปลา อีกเป็นจำนวนมาก จนได้รับการยกย่อง ให้เป็นเกษตรกรดีเด่นในคราวกองประชุมพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ครั้งที่ ๔ ที่นครหลวงเวียงจันทน์

• **นายวัน หลวงสียา** ราษฎรบ้านน้ำเกี๋ย เมืองนาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ อายุ ๕๕ ปี เดิมมีอาชีพทำนา หาปลา และเข้าป่าหาของดอง และรับจ้างทั่วไป เลี้ยงครอบครัว มีฐานะยากจน ความเป็นอยู่แร้นแค้น มีหนี้สิน ในปี ๒๕๔๖ ได้เดินทางมาทัศนศึกษาดูงาน ที่ประเทศไทย ณ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร เครือข่ายอินแปง และเครือข่ายวนเกษตรภูพาน จังหวัดสกลนคร นายวันมีความสนใจ กับวิชาการขยายพันธุ์ไม้ผลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการติดตา การต่อกิ่ง การเสียบยอด โดยเริ่มนำมาปฏิบัติ และประกอบ เป็นอาชีพ ศูนย์พัฒนาและบริกการด้านการเกษตร ห้วยซอน-ห้วยซั่ว ได้เข้ามาสนับสนุนทางวิชาการ และนำมาฝึกอบรม ถอดบทเรียนที่ประเทศไทย ได้รับ ความรู้และแนวคิดในการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง

ปัจจุบัน แม้นายวันจะเสียชีวิตแล้ว แต่ภรรยา และลูกก็ได้มาดำเนินการต่อ มีเรือนเพาะชำกล้าไม้ มีการเพาะขยายพันธุ์พืชผักพื้นบ้าน ขยายพันธุ์ไม้ผล ทำดินปลูก แกลบเผา เพื่อขายให้กับเรือนเพาะชำ จำนวนกว่า ๒๐ ร้าน ในนครหลวงเวียงจันทน์ มีการ จำหน่ายพันธุ์ไม้หลายชนิด เช่น ผักตบชวา กระโดน แค มะม่วง ลิ้นจี่ ลำไย มะกรูด มะขาม ผักเม็ก พริก ทำให้ครอบครัวมีรายได้ และมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยยึดแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์ สามารถมีรายได้เฉลี่ยปีละ ๑๐๐ ล้านบาท มีรถยนต์ ๒ คัน มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามอัธยาศัย

ການພັດທະນາແຫຼ່ງນ້ຳ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำรัส เนื่องในโอกาสที่ทรง ร่วมงานฉลองครบรอบ ๒๐ ปี การก่อตั้งศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๗ ความว่า **“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ**

พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด
ศูนย์พัฒนาและบริการด้าน
การเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว
เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗
พร้อมด้วย ฯพณฯ นายหลู่ฮัก
พุมสะหวัน ประธานประเทศ
สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวในขณะนั้น โดย
มีข้าราชการระดับสูงของทั้ง ๒
ประเทศร่วมเป็นสักขีพยาน ครั้ง
นั้นนับเป็นปฐมอุดมฤกษ์ของ
ศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตร
แห่งนี้ บัดนี้ ศูนย์พัฒนา
และบริการด้านการเกษตร
ห้วยซอน-ห้วยซั่ว มีอายุครบ ๒๐ ปี การดำเนินงานของศูนย์ในการพัฒนาพื้นที่และคุณภาพ
ชีวิตของประชาชนเห็นประจักษ์ว่าเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ และบรรลุเป้าหมายสูงสุดดังที่
มุ่งหวังไว้คือ ประชาชนในพื้นที่มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถเลี้ยงตนเองพึ่งพาตนเองได้
ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และครอบครัวอยู่อย่างผาสุกถ้วนหน้ากัน ถือเป็นความสำเร็จ
ที่น่าปลาบปลื้มและภาคภูมิใจ

อนึ่ง การที่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งโครงการพัฒนารูปแบบนี้ในอีกหลายพื้นที่ หลายแขวง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความยินดีอีกประการหนึ่ง เพราะแสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาของโครงการแม่แบบประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม จึงมี การขยายผลออกสู่พื้นที่กั้นดาร์อื่น ๆ เพื่อจะช่วยให้ประชาชนที่ยังทุกข์ร้อนลำบากอีกจำนวนมาก มีโอกาสได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดียิ่งขึ้น”

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการงานชลประทาน งานพัฒนาที่ดิน งานวิชาการเกษตร งานปศุสัตว์ งานประมง พร้อมทั้งเยี่ยมชมครอบครัวตัวอย่าง และทรงปลูก ต้นแคนเป็นที่ระลึก

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริ กับ ท่านวิไลพร พมเช รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมและป่าไม้ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และ

ท่านอนุฉม ตุนาฉม ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการ เกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว ความว่า

**“รู้สึกปลื้มที่เห็นผลสำเร็จ
ของโครงการฯ จากสภาพเดิมที่
เป็นป่า จนปัจจุบันประสบความสำเร็จ และขอให้ช่วยพิจารณา
สืบต่อการใช้ประโยชน์ โดยนำผล
สำเร็จของศูนย์พัฒนาและบริการ
ด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว
(หลัก ๒๒) ไปช่วยเหลือประชาชน
ชาวลาว เพื่อแก้ไขปัญหาความ
ยากจนต่อไป...”**

โครงการพัฒนาการผลิตอาหาร

ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนเพื่อเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องในโอกาสที่จะทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๘

■ โดย นายวารินทร์ บุษบรณ ที่ปรึกษาอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ถ้าโรงเรียนของท่าน มีนักเรียน ๑๐๐
คน ต้องรับประทานผัก จำนวน ๑ มื้อ ดังนี้
ผัก ๑๐๐ กรัม x ๑๐๐ คน = ๑๐ กิโลกรัม
ผักที่มีลูกมี ผักบุ้ง กวางตุ้ง ตะค้า มะเขือ
เปราะ ถั่วฝักยาว แสงกวา ฟักแฟง ฟักทอง
แต้ต ผักกาดหนาม ตำลึง กะเพรา ตะไคร้ พริก
จินุ ฯลฯ ผักลงดินหรือปลูกในกระถางก็ได้

ที่ รล ๐๖๑๐/๗๗๓๐

สำนักงานเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชทานพระราชนุญาตให้จัดทำโครงการพัฒนาการผลิตพืชอาหารในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
และชุมชน

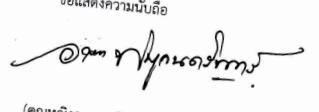
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๕/๖๔๙๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขอพระราชทานพระราชนุญาตจัดทำโครงการพัฒนาการผลิตพืชอาหารในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชน
เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสที่จะทรงเจริญพระชนมายุ
๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๘ โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินการ เริ่มตั้งแต่
ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้้นำความกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว พระราชทานพระราชนุญาต
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอรยา ทิบุสนครินทร์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โทร. ๐๒ ๒๕๐-๐๖๔๐-๑ ต่อ ๑๑๕ โทรสาร. ๐๒ ๒๕๐-๐๖๓๔
เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

ทุกครั้งที่ได้ดีจฯ เยี่ยมโรงเรียน ตชด. จะพระราชทานพันธุ์ไม้ประจำถิ่นให้ปลูกโรงเรียนละ ๒๐๐ ต้น

โครงการพัฒนาการผลิตอาหารใน รร.ตชด. นี้เป็น หนึ่งในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ที่เน้น ด้านการผลิตด้านโภชนาการ โดยการน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินการ เริ่มตั้งแต่ ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ตามหนังสือพระราชทานพระราชนุญาต วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มอบหมายให้ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการผลิตถั่วเมล็ดแห้ง ผักกาด ไม้ผล หน่วยงานสนับสนุน (หรือหน่วยงานบูรณาการ) คือ กรมประมง มีหน้าที่ในการผลิตปลา กรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ในการผลิตสัตว์ปีก ไก่ เป็ด ไช้ไก่ ไช้เปิด ไช้อื่นๆ กรมพัฒนาที่ดิน มีหน้าที่ ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยสูตรต่างๆ ให้เด็กนักเรียนใน โรงเรียน ตชด. ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และการขยายผลสู่เกษตรกรรอบๆ โรงเรียน กรมชลประทาน มีหน้าที่ในการ จัดหาน้ำให้เกษตรกรรอบๆ โรงเรียนได้ทำการเกษตรด้วย กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีหน้าที่ในการรวมกลุ่มในการผลิต รวมกลุ่มกันขาย และแบ่งปันผลประโยชน์กัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีหน้าที่สอนให้นักเรียน ผู้ปกครองจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย รู้จักฝากเงิน รู้จักออมทรัพย์ โดยมี ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) เข้ามาสนับสนุนด้วย งานการผลิต อาหารในโรงเรียน ตชด. ก็จะดำเนินการไปได้ด้วยดี เด็ก จะมีอาหารบริโภคครบ ๕ หมู่ ตามที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการ ก็จะตอบสนองด้านเสริมสร้าง ศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

ผักไร้ดินนิยมปลูกกันมากในปัจจุบัน

มะม่วงเบาจากจังหวัดสงขลา
แต่ปลูกในจังหวัดนราธิวาส ทุก
โรงเรียนจะทรงปลูกต้นไม้ผล
เป็นที่ระลึก และเป็นตัวอย่างไว้ทุก
โรงเรียนเพื่อเป็นอาหารกลางวันและ
เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๖ หรือ ม.๓ ม.๖ (O-NET) ด้านภาษาไทย วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยก็จะผ่านเกณฑ์
ในปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนคะแนนเฉลี่ย
ระดับประเทศ ด้านภาษาอังกฤษ ปี ๒๕๕๔ จะรู้เพียงภาษาอังกฤษ
อย่างเดียวคงไม่ได้ ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
แล้วเด็กนักเรียนทางใต้ ยะลา นราธิวาส สงขลา สตูล จะต้องพูด
ภาษามลายูเสีย อินโดนีเซียได้ เด็กในจังหวัดอุดรธานี นครพนม
มุกดาหาร อุบลราชธานีต้องพูดภาษาลาวได้ เด็กในจังหวัดสุรินทร์
สระแก้ว จันทบุรี ตราด ต้องพูดภาษากัมพูชาได้ เป็นต้น

จากการประเมินผลทางวิชาการด้านการศึกษา
และด้านสาธารณสุข ต่ำกว่าเกณฑ์ เด็กควรได้รับประทาน
อาหารครบทั้ง ๕ หมู่ เด็กบางคนทานเฉพาะอาหาร
กลางวันที่โรงเรียนตอนเที่ยงมือเดียว มือเช้า มือเย็น ไม่
ได้ทาน หรือได้ทานเช้าเย็นที่บ้าน แต่อาหารที่ทานก็ยังไม่ครบ ๕ หมู่ พฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่พึงประสงค์
ไม่ครบ ๘ ประการ ความรู้และทักษะพื้นฐาน
ทางการเกษตร ๖๔๑๐๒ ก็ไม่ครบ ๕ ประการ และ
๗ ประการ การเจ็บป่วยด้วยโรคท้องร่วง ไข้หวัด ยังมีอยู่
ส่วนสูงของเด็กไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ยังมีเด็กผอม
ค่อนข้างผอม เด็กขาดสารอาหารอยู่น่าหนักก็ต่ำกว่าเกณฑ์

ฉะนั้นวิธีง่ายๆ ต้องผลิตอาหารให้ได้ตามเกณฑ์ เช่น
ถ้าโรงเรียนของท่านมีนักเรียน ๑๐๐ คน ต้องรับประทานอาหาร
กลางวัน ๑ มื้อ ดังนี้

๑. ผัก ๑๐๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๑๐ กิโลกรัม
๒. เนื้อสัตว์ อาจกินเนื้อสัตว์ ๔๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๔ กิโลกรัม
๓. ถั่วเมล็ดแห้ง ๒๕ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๒.๕ กิโลกรัม
๔. หรือเนื้อสัตว์อย่างเดียว ๔๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๔ กิโลกรัม
๕. ข้าวสุก ๒๐๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๒๐ กิโลกรัม
๖. ไขมัน ๑๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๑ กิโลกรัม
๗. ผลไม้ ๑๐๐ กรัม x ๑๐๐ คน	= ๑๐ กิโลกรัม

พริกไทยดำ พริกไทยพุ่ม ใครสนใจจะปลูกเพิ่มก็ปลูกได้

ใน ๐ สัปดาห์ ๕ วัน (จันทร์ - ศุกร์) ปริมาณผลผลิตที่ต้องการดังนี้

๑. กลุ่มผัก ผักหลากหลายรับประทานวันละ ๑๐ กิโลกรัม

๒. กลุ่มอาหารที่เป็นแหล่งโปรตีน แบ่งเป็น

๒.๑ เนื้อสัตว์ (ไก่ ปลา หมู) วันละ ๔ - ๘ กิโลกรัม จำนวน ๒ วัน/สัปดาห์

๒.๒ ไข่วันละ ๑๐๐ ฟอง จำนวน ๓ วัน/สัปดาห์

๒.๓ ถั่วเมล็ดแห้ง ถั่วรับประทานวันละ ๑๐๐ ลูก จำนวน ๒ วัน มะละกอ วันละ ๑๐ ลูก จำนวน ๑ วัน

(หมายเหตุ : ถั่ว มะละกอ เป็นพืชบังคับว่าทุกโรงเรียนต้องปลูก)

Kluai Hom

Weight : approximately 150 g/fruit, thick skin

Colour : bright yellow skin; yellowish white fresh

Tast : sweet and fragrant

Kluai Khai

Weight : approximately 50 g/fruit, thin skin

Colour : golden yellow skin; yellowish orange fresh

Taste : sweet with appetizing fragrance

Kluai Namwa

Weight: approximately 100 g/fruit, skin of moderate thickness

Colour : smoky yellow skin; white sticky fresh

Taste : sweet

มะละกอ ต้องปลูกทุกโรงเรียน รวม ๖๐ โรงเรียน (พืชบังคับ) ถั่วก็ต้องปลูกทุกโรงเรียน (พืชบังคับ) โรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศมี ๓๙ จังหวัด ๑๗๘ โรงเรียน มีโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันมาแล้ว ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึงขณะนี้ พ.ศ. ๒๕๕๗ รวม ๓๔ ปี

ทรงปลูกไม้ที่พระตำหนักทรงน้อย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสามารถทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เช่น ทำไม้ผล ขยายพันธุ์ไม้ผล ทาบกิ่ง ครูสอนให้เด็กทำหลายๆ อย่างได้ ส่งเสริมการปลูกข้าว ปลูกทอง หรือการปลูกมะม่วงเปรี้ยว เพราะจะปลูกง่ายโตเร็ว บางครั้งใช้แทนมะนาวได้ และมะม่วงเปรี้ยวสามารถแปรรูปเป็นวัตถุดิบได้หลายแบบ และทำให้จำหน่ายได้ราคาดี (พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

พระราชดำริที่ได้พระราชทานให้แก่ สส.ตชด. ได้ถูกแปลงเป็นนโยบายในการดำเนินงานของ สส.ตชด. ว่า

- ทุกโรงเรียนจะต้องเป็นศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
- อนาคตให้ขยายศูนย์เรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปอยู่ในหมู่บ้านรอบๆ โรงเรียน ซึ่งเป็นบ้านของผู้ปกครองด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนจะต้องปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด และเลี้ยงแพะนมเป็น

ทักษิณราชตำหนัก ชนรักศาสนา

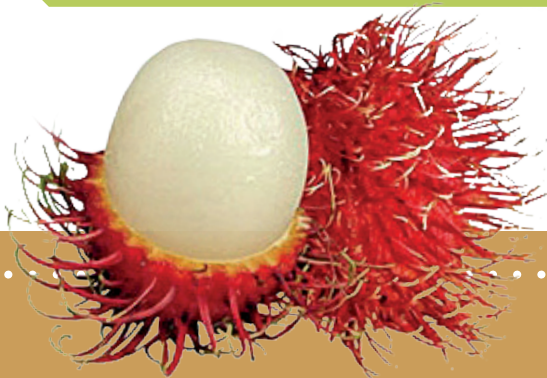
นารักษ์นิเพลินตา ปาโจตรังใจ

แหล่งใหม่แรทอง ลองทองหอมหวาน

ฉะนั้น คนนราธิวาสต้องปลูกลองทองเพิ่มคนละ ๑ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่จะทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

คำศัพท์ ภาษายาวี มีตัวอย่างดังนี้

ลองทอง	=	ดอกทอง
ทุเรียน	=	ดริอแย
มังคุด	=	ชีอติอ
เงาะ	=	เมาะแต
มะละกอ	=	ปือเต๊ะ
กล้วยน้ำว้า	=	ปือแซคละบาระ

เงาะ

เมืองร้อยเกาะเงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ

จากคำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกบ้าน ทุกโรงเรียนต้องปลูกเงาะเพื่อเฉลิมพระเกียรติบ้านละ ๑ ต้น โรงเรียนละ ๑ ต้น บ้านผู้ปกครองต้องปลูกด้วยบ้านละ ๙ - ๒๐ ต้น

วารสารอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

๒๗

- ทุกคนต้องทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็น เมื่อทุกโรงเรียน
ทุกหมู่บ้าน ผลิตอาหารได้เอง และสามารถนำผลผลิตมาสมทบการประกอบ
อาหารในโรงเรียนได้ เมื่อเด็กนักเรียนกินอิ่ม นอนหลับ สุขภาพดี สมองดี
ก็จะรู้จักคิด รู้จักที่จะทำ สติปัญญาเกิด การประเมินผลทางภาษาไทย
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ก็จะสอบ O-NET ผ่านเกณฑ์

- การประกอบอาชีพ/รายได้เฉลี่ย ที่ผ่านมา ชาวบ้านรอบๆ โรงเรียน
มีรายได้ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐, ๑๕,๐๐๐, ๒๐,๐๐๐, ๒๕,๐๐๐, ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี
ตามลำดับ ตามเกณฑ์ จปฐ. ถือว่าต่ำมาก ทั้งนี้ตามเกณฑ์ จปฐ. ใหม่
Smart farmer ต้องมีรายได้ ๔๘๐,๐๐๐ บาท/ปี(ครัวเรือน ในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙
การแก้ไขปัญหานี้ทางกรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับการช่วยเหลือจาก
สำนักงาน กปร. ให้คัดเลือกเกษตรกรที่ประสงค์จะเรียนรู้ เรื่องการปลูกผัก
เพาะเห็ด เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ เลี้ยงไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ เลี้ยงเป็ด เป็นอาชีพ
ในอนาคต โดยให้การสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๓,๑๑๙,๒๐๐ บาท

โดยนำเกษตรกรไปฝึกอบรมในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร ศูนย์ศึกษา
การพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อ่าวคุ้งกระเบนฯ จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จังหวัดเพชรบุรี
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ จังหวัดนราธิวาส และโครงการพัฒนา
ลุ่มน้ำปากพนังฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช แห่งละ ๑๐๐ คน รวม ๗ รุ่น
๗๐๐ คน ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗

ผลลัพธ์จากโครงการ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีความเข้าใจในโครงการ
๒. มีข้อมูลการทำเกษตรกรรมที่ถูกต้อง
๓. มีแผนการดำเนินงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๔. รู้ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน
๕. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีทักษะในการผลิตพืชผัก และเลี้ยงสัตว์
๖. มีอาหารทานครบ ๕ หมู่
๗. ชุมชนมีความรู้ในการผลิตและแปรรูปอาหารได้
๘. มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
๙. เด็กมีสุขภาพดีสามารถเรียนหนังสือเพิ่มพูนสติปัญญา

ศูนย์เรียนรู้ตัวอย่างความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรตัวอย่าง ด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ (นายจรูญ ธาตุอินจันทร์)
สถานที่ บ้านเลขที่ ๖๒/๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผลสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรตัวอย่างด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ โดยดำเนินกิจกรรมด้วยความขยัน อดทน ลดรายจ่าย การซื้อปุ๋ยเคมีด้วยการผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ อีกทั้งยังใช้วัตถุดิบในแปลงและในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ ยังวางแผนการผลิตด้วยความมีเหตุผลและสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยง ให้ผลผลิตมีอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย โดยคัดเลือกสายพันธุ์พืชผักที่มีคุณภาพเหมาะสมกับฤดูกาล และยังเป็นผู้ขับเคลื่อนแนะนำให้เพื่อนบ้านเกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดรายจ่ายเรื่องปัจจัยการผลิต ตลอดจนทำกิจกรรมเกษตรกรรมด้านต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งอาหารบริโภคในครัวเรือนอีกด้วย

กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรตัวอย่าง ด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ มีพื้นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรทั้งหมด ๑๓ ไร่ โดยมีการปลูกไม้ผลและพืชผักระหว่างแนวไม้ผล ๕ ไร่ ๓๒๓ ตารางวา ปลูกพืชหมุนเวียน ๕ ไร่ และเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กบ ปลาตก และไก่พื้นเมือง รวมทั้งยังทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพไว้ใช้เอง ทำให้มีรายได้ ๕๔๙,๐๐๐ บาทต่อปี และรายจ่าย ๒๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ไปอุทยาน ร.๒ จังหวัดสมุทรสงคราม และได้มีพระราชดำริ มอบหมายการพัฒนาการผลิตอาหาร เช่น ผลิตผักไม้ผลกินได้ แก่รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายอิศพล พัทธสีห์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และนายดำรง จิระสุทัศน์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดแพรคลุมป้ายโรงสีข้าวชุมชน บ้านอ่าวเคียน ตำบลชะเมา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

■ โดย สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

พื้นที่ส่งเสริมการผลิตข้าว

ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ตำบลชะเมาส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม อยู่ในพื้นที่น้ำแปลงใหญ่ของกลุ่มน้ำปากพนัง ในอดีตแหล่งน้ำหลักของพื้นที่คือ คลองเชียรใหญ่และคลองชะเมา เมื่อเริ่มมีปัญหาในช่วงฤดูแล้งขาดแคลนน้ำและฤดูฝนน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน กรมชลประทานได้พัฒนาระบบชลประทานโดยการก่อสร้างประตูระบายน้ำปิดกั้นไม่ให้น้ำเค็มรุกเข้าลำน้ำ แม้ว่าสามารถป้องกันน้ำเค็มรุกเข้าแหล่งน้ำแต่ไม่สามารถขจัดความเสี่ยงเรื่องการขาดแคลนน้ำจืดและน้ำท่วมขังทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย เนื่องจาก

ไม่สามารถสร้างหลักประกันน้ำต้นทุนเพื่อการขาดแคลนและความสามารถในการระบายน้ำออกจากพื้นที่ การให้ความช่วยเหลือของกรมชลประทานเป็นเพียงการสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่แล้วกระจายน้ำตามศักยภาพของลำน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ การระบายน้ำก็ไม่สามารถจัดการได้เบ็ดเสร็จเพราะเป็นพื้นที่กลางน้ำ ปริมาณน้ำจากต้นน้ำลุ่มน้ำย่อยคลองเสาดง และบางส่วนของลุ่มน้ำโคกยาง ไหลผ่านพื้นที่ก่อนไหลลงสู่แม่น้ำปากพนังและไหลออกสู่ทะเลอ่าวปากพนัง

วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชพิธี

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

การจัดการน้ำสนับสนุนการผลิต

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ดำเนินการพัฒนาทั้งระบบลุ่มน้ำ ทำให้พื้นที่ตำบลชะเมาได้รับประโยชน์จากโครงการที่สามารถบรรเทาปัญหาพื้นที่ได้ กล่าวคือมีการจัดการป้องกันไม่ให้น้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตร การระบายน้ำคั่งค้างออกจากพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงระบบชลประทานโดยการขุดคลองชักน้ำเพื่อนำน้ำเข้าสู่แปลงนาโดยเกษตรกรสูบน้ำขึ้นมาใช้เอง และสามารถระบายน้ำในแปลงนาออกสู่น้ำสาयหลักในพื้นที่ออกสู่แม่น้ำปากพนังได้ ทั้งนี้การพัฒนาระบบการกระจายน้ำชลประทานและการระบายน้ำเป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่

เมื่อเกษตรกรเริ่มเกิดความเชื่อมั่นในปัจจัยพื้นฐานการผลิต คือทรัพยากรน้ำที่สามารถจัดการได้จึงเกิดแรงจูงใจในการประกอบอาชีพดั้งเดิมของพื้นที่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ การบริหารจัดการน้ำลุ่มน้ำปากพนังเกิดความลงตัว การจัดการผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังในพื้นที่เริ่มได้รับความสนใจของเกษตรกรทั่วไป สำหรับเกษตรกรทำนาตำบลชะเมารวมกลุ่มกันทั้งตำบล ๗ หมู่บ้าน สมาชิก ๖๘ คน แต่เนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มขาดความต่อเนื่องไม่สามารถให้บริการแก่สมาชิกเกษตรกรได้ เกษตรกรทำนาหมู่ที่ ๗ ได้รวมตัวจัดตั้งกลุ่มใหม่จำนวน ๒๕ คน ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเตรียมดิน การไถนา การหว่านข้าว การเก็บเกี่ยว และการขนส่ง วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือการทำนาของสมาชิก

การจัดกระบวนการส่งเสริมพัฒนาอย่างเป็นระบบ

การดำเนินงานพัฒนาอาชีพภาคเกษตรภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ เล็งเห็นความพร้อมของการรวมกลุ่มในการฟื้นฟูการทำนาในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จึงได้กำหนดเป็นจุดนําร่องในการส่งเสริมการปลูกข้าวจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชนบ้านอ่าวเคียน หมู่ที่ ๗ ตำบลชะเมา โดยให้การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ในการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การกระจายพันธุ์ทั้งในพื้นที่ตำบลและนอกพื้นที่ เมื่อพัฒนาการรวมกลุ่มมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินงานได้เอง จึงขอขึ้นทะเบียนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวบ้านอ่าวเคียน โดยมีกิจกรรม คือ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวแปรรูปข้าว (ข้าวกล้อง, ข้าวซ้อมมือ, ข้าวสารขาว) และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ โดยใช้สถานที่ บ้านนางอารี กองทอง บ้านเลขที่ ๘๗/๒ หมู่ที่ ๗ เป็นที่ดำเนินการในกิจกรรมของกลุ่ม

การสร้างโอกาส สร้างมูลค่าพผลิต

การดำเนินงานของกลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามาส่งเสริมพัฒนาทั้งด้านการผลิต การตลาด และการสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ทำให้กลุ่มมีความสามารถในการสร้างศักยภาพและโอกาสในอาชีพ การทำนาเพิ่มมากขึ้น เช่น ปลูกข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑, พันธุ์หอมนิล เพื่อบริโภคในครัวเรือนและแปรรูปข้าวกล้องจำหน่าย ปลูกข้าว ผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สุราษฎร์ธานี ปลูกข้าวพันธุ์ผสมจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสี การสร้างมาตรฐานของกลุ่มสามารถเข้าสู่ศูนย์ข้าวชุมชน ดีเด่นระดับภาค ผลผลิตจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องหอมปทุม ระดับ ๔ ดาว

เชื่อมโยงเครือข่ายขยายกลุ่มทำนา

ผลิตภัณฑ์ถูกเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ การจัดแสดงและจำหน่ายโดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐาน ความต้องการของตลาดขยายตัวเพิ่มขึ้นทำให้การแปรรูปเป็นข้าวสาร การให้บริการแปรรูปเพื่อบริโภคแก่สมาชิกและคนในชุมชน และการจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม่สมดุลกับกำลังการผลิตของเครื่องสีข้าวที่มีอยู่ ทางจังหวัดนครศรีธรรมราชเห็นว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องให้การสนับสนุนในการส่งเสริมการทำนาในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

จากการจัดแสดงและจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ ทำให้ได้รู้จักคุ้นเคยสามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวหอมมือบ้านเพิง ตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพนัง ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลควนชุม อำเภอธำมรงค์ และกลุ่มเกษตรกรทำนาในพื้นที่โครงการแก่งดิน บ้านควนเฒ่า ตำบลแหลม อำเภอหัวไทร ทั้งการผลิต การตลาด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเหนียวแน่นขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นต่อไป

ประชาสัมพันธ์

เกษตรทฤษฎีใหม่... **เขาวง**

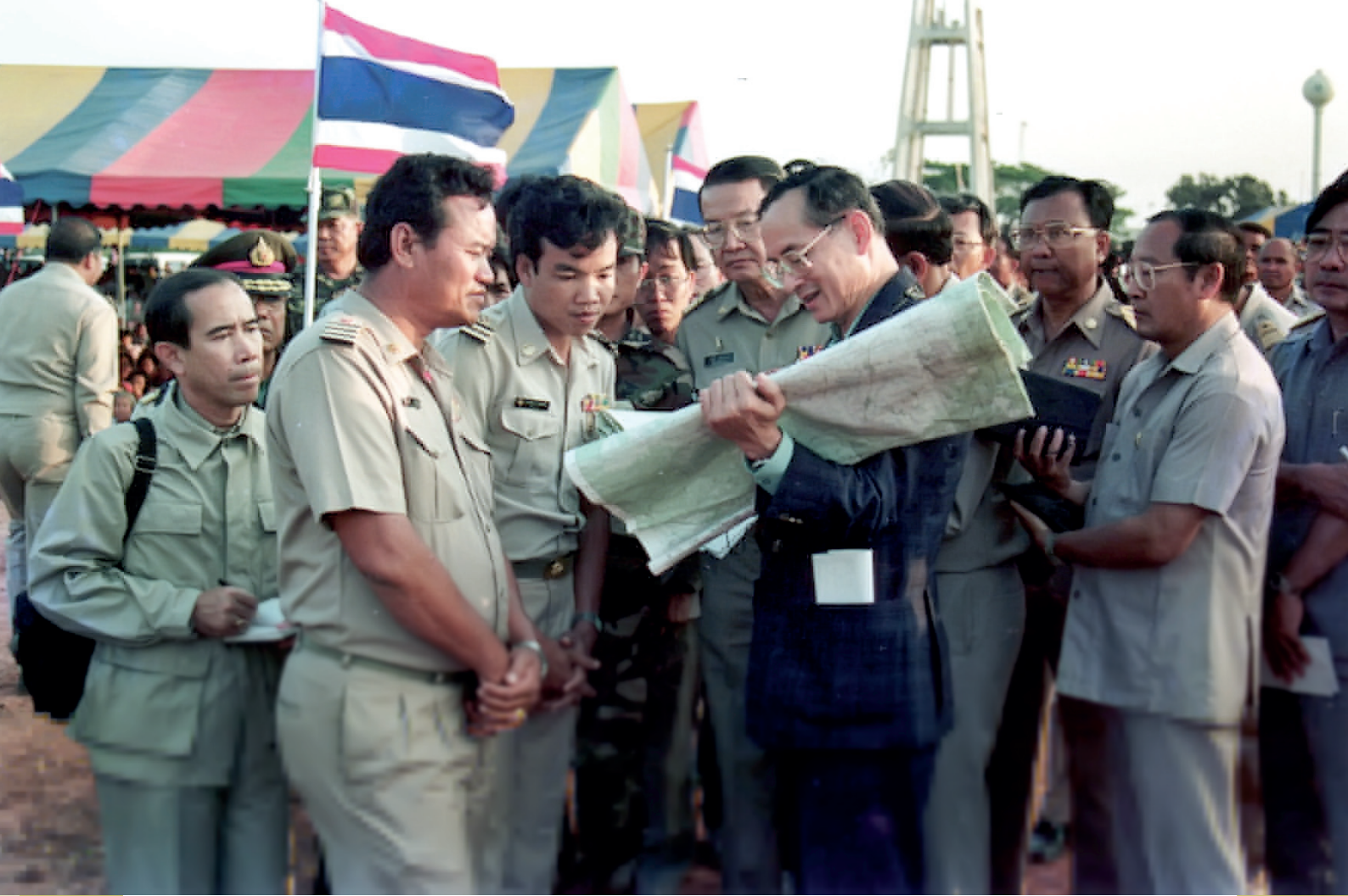
หาน้ำให้ราษฎร

■ โดย สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีภาพเหตุการณ์หนึ่งที่ชาวบ้าน ตลอดจนข้าราชการอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่อาจลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นได้ เมื่อเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งได้บินวนเหนืออำเภอเขาวงเป็นเวลานาน ทำให้ชาวบ้านที่รอรับเสด็จต่างมีความสงสัย ครั้นเมื่อลงจอด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ตรงไปที่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มารับเสด็จ และมีรับสั่งว่า **“...เราพบสถานที่สร้างอ่างเก็บน้ำแล้ว เดี่ยวเราจะไปดูกัน...”** และนี่คือจุดเริ่มต้นของการเดินทางไปบนถนนดิสโก้

ที่เรียกว่า **“ถนนดิสโก้”** นั้นเพราะเป็นถนนลูกรัง ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ รถแกว่งไปแกว่งมาเหมือนเดินดิสโก้ก็เลยเรียกว่าถนนดิสโก้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทอดพระเนตรเห็นข้าวของราษฎรบ้านกุดตอแก่นที่มีรวงข้าวแต่ไม่มีเมล็ด หรือรวงหนึ่งมีสองสามเมล็ด เนื่องจากฝนแล้งทำให้ขาดน้ำ ต้นข้าวที่โตขึ้นได้เพราะอาศัยน้ำค้าง เมื่อพระองค์ทรงเห็นสภาพความยากลำบากของราษฎรและการขาดแคลนน้ำเพราะขาดระบบชลประทาน จึงให้จัดทำโครงการก่อสร้าง

“อ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบน” ณ บ้านดงหมู ตำบลคุ่มเก่า บ้านนาวิ ตำบลสงเปลือย อำเภอนาหว้า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้นำทฤษฎีใหม่ไปทดลองทำที่บ้านแดนสามัคคี หมู่ ๑๓ ตำบลคุ่มเก่า เป็นแห่งแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ชื่อโครงการ ว่า **“โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคีอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ”** ทั้งนี้ให้มีหลักการดำเนินงานเหมือนกับพื้นที่ดำเนินการ ที่วัดมงคลชัยพัฒนา อำเภอมือ จังหวัดสระบุรี

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการฯ แล้วได้ พระราชทานพระราชดำริให้ขยายผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่ เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคีอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่เกษตรกร บริเวณใกล้เคียง ที่อำเภอนาหว้า จังหวัดกาฬสินธุ์ ภายใต้ชื่อโครงการว่า **“โครงการขุดสระเก็บกักน้ำตามทฤษฎีใหม่”**

การขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่

จากพระราชดำริดังกล่าว สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการประสานให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้ขับเคลื่อนโครงการ โดยสนับสนุนให้เกษตรกรที่มีพื้นที่ตั้งแต่ ๔ ไร่

ขึ้นไป ได้รับการพัฒนาให้ทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

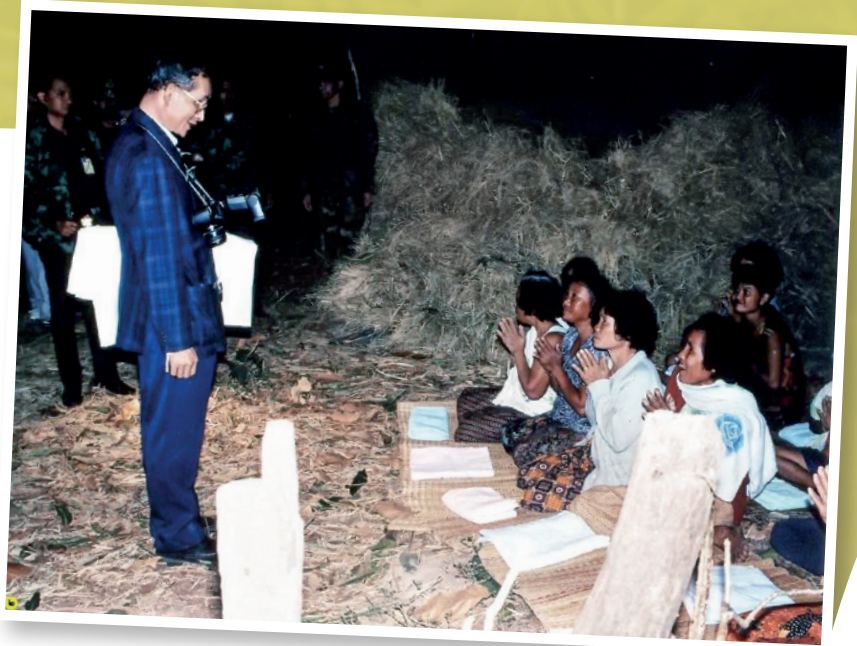
ทั้งนี้ กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการขุดสระขนาด ๑,๒๕๐ - ๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจ่ายเงินสมทบค่าน้ำมัน ๒,๕๐๐ บาท/สระ ตลอดจนเน้นในเรื่อง

ของการให้องค์ความรู้ด้านการเกษตร และการเพิ่มทักษะในการทำการเกษตรให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งขับเคลื่อนให้ราษฎรเกิดการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อพัฒนาไปสู่การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ การพัฒนาด้านการผลิต ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคนและสังคมโดยจัดเวทีชุมชน/ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวความคิดเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานทั้งเรื่องงาน เงิน และคน มีการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เกิดการส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน เช่น

- ขยายผลโครงการเกษตร ๑ ไร่ ไม่ยากไม่จน ในเครือข่ายอัครพลัง-แบ่งปัน อำเภอเขาวง จำนวนสมาชิก ๗๒๐ ราย

- สร้างศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๖ ตำบล เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้สร้างความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชน โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิดดำเนินกิจกรรม ๑ ไร่ ไม่ยากไม่จนภายใต้ ๓ ตัวชี้วัด คือ ๑) หลุมพอเพียง ๒) พืชปลอดสารพิษ และ ๓) การทำบัญชีครัวเรือน

วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

- สร้างเกษตรกรประณีตจาก ๑ ไร่ ไม่ยากไม่จน เป็น ๑ ไร่ ๑ แสน โดยมีวิธีการลดรายจ่าย-เพิ่มรายได้-สร้างโอกาส (สร้างองค์ความรู้-เกษตรปลอดภัยจากสารพิษ-ระบบคุณธรรมคู่ปัญญา)

- สร้างยุวเกษตรกร “เด็กไทยหัวใจเกษตร” ในโครงการ My Little Farm บ้านกุดปลาข้าว โรงเรียนกุดปลาข้าวราษฎร์บำรุง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นที่ ๒ การรวมกลุ่ม เครือข่ายจากทุกภาคส่วน สร้างแผนการตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP โดยการส่งเสริมสินค้าเข้ามาจำหน่ายที่ร้าน Q-Shop และจัดให้มีตลาดนัดสีเขียวทุกวันศุกร์ และส่งเสริมด้านการตลาดในเรื่องของข้าวเหนียวขาวอินทรีย์ ซึ่งเป็นข้าวเหนียวที่ดีที่สุดของอำเภอลำทะเมนชัยซึ่งปัจจุบันได้จดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications หรือข้าว GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ลักษณะของการดำเนินงานเป็นแบบเชิงบูรณาการในพื้นที่ร่วมกับเครือข่ายอีกแห่งแบ่งปันอำเภอลำทะเมนชัย

ขั้นที่ ๓ ร่วมมือกับแหล่งเงินและแหล่งทุน เป็นการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาอบรมด้านสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ ทั้งด้านการจำหน่ายผลิตผล การแปรรูป การทำบัญชีฟาร์ม รวมทั้งการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้งและธนาคารเมล็ดพันธุ์ กล้าพันธุ์ พัฒนาตลาดอาหารปลอดภัย และมีการปรับปรุงโรงสีข้าวเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้น

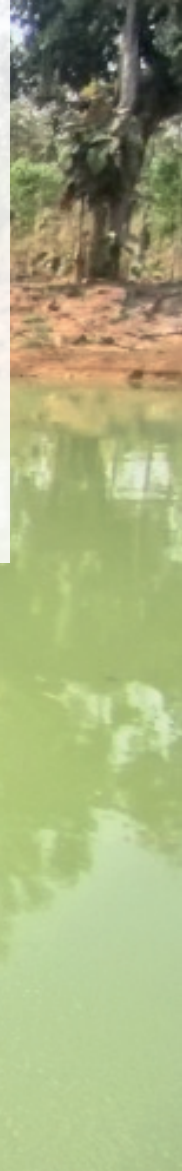

เกษตรกรตัวอย่าง นายวิเศษ คำไชโย ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

นายวิเศษ คำไชโย อยู่บ้านเลขที่ ๑๙๑ หมู่ ๙ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เดิมเคยเป็นหัวหน้าสายตรวจ รปภ. เจอปัญหาความยุ่งยากของชีวิต จึงกลับคืนสู่ภูมิลำเนา และก่อตั้งวงดนตรีหมอลำเรื่องต่อกลอน คณะซูปเปอร์ดวงวิเศษ มีสมาชิกกว่า ๑๐๐ ชีวิต เคยประกวดชิงแชมป์แห่งประเทศไทย ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย แต่ตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปี ที่ใช้ชีวิตในภาคความบันเทิง ไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีแต่ความวุ่นวาย และชีวิตเสี่ยงตายอยู่หลายครั้ง ผลสุดท้ายจึงต้องพักวงหมอลำ และตั้งหน้าตรากตรำหาเงินใช้หนี้

จุดเริ่มต้นของการลงมือทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เมื่อปี ๒๕๔๙ เกษตรอำเภอเขาวง ได้รับงบประมาณจากโครงการขุดสระน้ำประจำไร่นาตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขนาดความจุ ๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ให้กับเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ และต่อมาในปี ๒๕๕๐ นายวิเศษได้ไปศึกษาดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ประเภทไม้ผล และในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นายวิเศษเริ่มหันมาสนใจการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเริ่มศึกษาหาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ

จนกระทั่งในปี ๒๕๕๒ ได้เดินทางไปอบรมที่ศูนย์ปราชญ์ พ่อคำเตื่อง ภาษี จังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้ความรู้ และเห็นช่องทางในการเดินตามรอยพระเจ้าแผ่นดินจึงเกิดความคิดรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มฮักแพงแบ่งปันอำเภอเขาวง ขึ้นโดยมีตนเองเป็นหัวหน้ากลุ่ม ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมในกลุ่มจำนวน ๗๒๐ ราย โดยสมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้อง เข้ารับการอบรมที่ศูนย์พัฒนาคุณธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยพระมหาสุภาพพุทธวิริย เพื่อปรับเปลี่ยนความคิด ของเกษตรกร โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ฟังตนเอง, ฟังพากันเอง, สร้างภาคีเครือข่าย, เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยนายวิเศษ เป็นคนที่ไม่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา จึงได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งได้รับ รางวัลมากมาย เช่น เกียรติบัตรรางวัลเกษตรกรที่มีการเชื่อมโยงผลผลิตสินค้าเกษตรฯ งานมหกรรมสินค้าเกษตร ปลอดภัย กลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๕๔, การทำงานเชิงบูรณาการระดับดีเยี่ยมแห่งประเทศไทยร่วมกับจังหวัด กาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๔, ผ่านหลักสูตรชาวนาขั้นนำ (SMART FARMER) กรมการข้าว, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อบรมหลักสูตรศูนย์ข้าวชุมชน กรมการข้าว, อบรมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร, อบรมหลักสูตรครู ก จากศูนย์พัฒนาคุณธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

ปัจจุบันนายวิเศษเป็นหัวหน้า กลุ่มฮักแพง-แบ่งปัน และได้นำความรู้ ที่ได้มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม ฮักแพง-แบ่งปัน ทำให้นายวิเศษมีรายได้ เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัว ได้อย่างมีความสุข โดยปราศจาก ความวุ่นวาย หรือมีชีวิตที่เสี่ยงตาย เหมือนเมื่ออดีตที่ผ่านมา 🐷

ตารางต้นทุน รายรับ ของนายวิเศษ คำไชโย

สินค้า	ต้นทุน	รายรับ	กำไร
ปลา	๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
ไข่ไก่	๑,๐๐๐	๑,๘๐๐	๘๐๐
หมู	๒๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
ข้าว GI	๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐

ต้นแบบ เกษตรผสมผสาน ณ ปลวกแดง

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง

■ โดย สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

ปัจจุบัน นายวินัย สวัสดิ์วีเชียร เกษตรกรตำบลแม่ไม้คู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง มีอายุ ๕๗ ปี สมรสและมีบุตร ๑ คน จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คุณวินัยเริ่มทำการเกษตรมาตั้งแต่เมื่อไร

เดิมผมมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จนเมื่อประมาณปี ๒๕๒๔ ผมได้ตัดสินใจนำเงินเก็บจำนวนหนึ่งมาซื้อที่ดินจำนวน ๕ ไร่ เพื่อปลูกยางพารา ซึ่งทำให้ผมมีรายได้จากการกรีดยางและรับจ้างทั่วไปประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี ต่อมาเมื่อลูกโตและเข้าโรงเรียน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นตามมา รวมทั้งผมยังเป็นลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านรวม ๒๐,๐๐๐ บาท ด้วย จึงมีความคิดว่า จะต้องหารายได้เพิ่มขึ้น และเมื่อทราบข่าว ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริมีการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป จึงได้ตัดสินใจเข้ามาหาความรู้ ทำให้ผมได้มีโอกาสเรียนรู้หลักการสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นได้นำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติ เช่น การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ เพื่อใช้แทนปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง รวมทั้งได้เลี้ยงกบ เป็ด ไก่ เป็นอาหาร และปลูกไม้ผลหลายชนิดเพื่อเป็นรายได้หลักของครอบครัว

ช่วยเหลือถึงที่มาที่ทำให้คุณวินัยตัดสินใจมาเข้าร่วม กิจกรรมกับศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง

ช่วงแรก ๆ ที่ผมได้เริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีความรู้สึกเหมือนจะไม่ค่อยได้ผลเท่าไร จึงได้กลับไปปรึกษาเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ อีก มีเจ้าหน้าที่มาบอกว่าผมมีวิธีการทำการเกษตรอย่างไร และได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม จนกระทั่งผมสามารถทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นผลสำเร็จ โดยผมสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของครอบครัวจากการนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคภายในครัวเรือนไปจำหน่าย มีรายได้เกือบทุกวัน จึงทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่สุขสบายขึ้นกว่าเมื่อก่อนมาก

กิจกรรมการเกษตรแบบผสมผสานของคุณวินัยมีอะไรบ้าง

ทุกเช้าผมจะตื่นเวลาประมาณ ๐๒.๐๐ น. หลังจากปฏิบัติภารกิจส่วนตัวแล้ว ก็จะออกไปกรีดยางในพื้นที่ ๕ ไร่ และนำน้ำยางไปขายให้กับพ่อค้า กลับถึงบ้านในเวลาประมาณ ๐๙.๐๐ น. ผมก็จะเริ่มรดน้ำไม้ผลที่ปลูกอยู่หลายชนิด มีขนุน ละมุด สละ ลองกอง และชมพู พื้นที่ว่างระหว่างแถวไม้ผล ผมได้นำพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพรที่รับประทานได้มาปลูกแซมด้วย เช่น เถวัลยฝรั่ง กระวาน กานพลู พริกไทย อบเชย ใบยี่เก็ก การบูร ใบเตย ขมิ้น และหัวกระเทียม ในช่วงเช้าภรรยาผมจะช่วยดูแลแปลงพืชผักสวนครัวที่เราปลูกเพื่อใช้ประกอบอาหารและลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว มีพริก มะเขือ มะกูด ขิง ข่า ตะไคร้ กะเพรา โหระพา ขมิ้น หน่อไม้ และพืชผักกินใบกินยอดต่าง ๆ โดยในบางครั้งจะมีเพื่อนบ้านแวะเวียนมาเก็บพืชผักสวนครัวเหล่านี้ไปปรุงอาหาร หรือนำไปขายยพันธ์ต่อบ้าง ซึ่งได้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีของคนในชุมชน

ในช่วงสายหรือช่วงบ่ายหากพอมีเวลาผมก็จะขายพันธุ์ไม้ผลต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายเป็นต้นพันธุ์ โดยวิธีการตอนกิ่ง เสียบยอด ปักชำ และเพาะเมล็ดตามที่ได้เรียนรู้จากศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

เพาะชำกล้าไม้

บ่อเลี้ยงปลาและกบ

นอกจากนี้ ปลาและกบที่ผมเลี้ยงในบ่อดินก็ให้ผลตอบแทนที่ดี คือ โตเร็วและให้เนื้อที่มีคุณภาพ พ่อค้าจึงสนใจมารับซื้อถึงบ้าน ทำให้ผมประหยัดต้นทุนค่าขนส่ง

ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง และเป็ด จะเลี้ยงแบบปล่อยอิสระในคอกที่มีพื้นที่ในการหาอาหารกินเอง โดยอาหารที่เราใช้เลี้ยงไก่และเป็ดเหล่านี้เป็นพืชผักต่าง ๆ ที่เราปลูกเอง ช่วยให้เราสามารถลดค่าอาหารสำเร็จรูปลงได้ ทั้งนี้ ผมให้ความสำคัญกับ

การดูแลรักษาความสะอาดคอกไก่ เพื่อลดเชื้อโรค ไก่จึงแข็งแรง มีสุขภาพดี ทุกวันนี้ครอบครัวผมไม่ต้องซื้อไข่ไก่มารับประทานแล้ว ช่วงไหนไก่ออกไข่มากยังสามารถแจกจ่ายหรือจำหน่ายให้กับเพื่อนบ้าน ในราคาที่ย่อมเยา รวมทั้งนำไปบริจาคให้กับโรงเรียน หรือทำบุญกับวัดใกล้บ้านได้ด้วย

บ่อปลาตก

เลี้ยงไก่ไข่

เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของ ผู้บริโภครวมถึงผมและครอบครัวมีสุขภาพที่ดี ผมจึงเลือกที่จะทำเกษตรแบบผสมผสานที่ไม่พึ่งพายาฆ่าแมลงหรือสารเคมีในปริมาณมาก ๆ ผมจึงได้ขอเข้าไปเรียนรู้วิธีการผลิตน้ำส้มควันไม้จากศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ด้วย โดยจะนำเศษไม้ที่ตัดแต่งต้นไม้ผล และสวนยางพารามาเผา ซึ่งนอกจากจะได้น้ำส้มควันไม้มาใช้ฉีดพ่นพืชผักหรือไม้ผล เพื่อป้องกันโรคและแมลง ยังได้ถ่านไม้ซึ่งสามารถขายหรือใช้เป็นเชื้อเพลิงในครัวเรือน

นอกจากนี้ ผมยังได้ทำปุ๋ยหมักแห้งและปุ๋ยน้ำชีวภาพจากวัตถุดิบต่าง ๆ เช่น เศษใบไม้ หญ้า ผลไม้ที่ร่วงหล่นจากต้น หรือเศษอาหาร ซึ่งช่วยผมได้มากในการลดค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงลงได้และพืชผลที่ปลูกก็มีการเจริญเติบโตงอกงามและให้ผลผลิตดี

เลี้ยงไก่พื้นเมือง

แปลงผักสวนครัว

เตาเผาถ่าน

หมักปุ๋ยใช้เองจากเศษ

การเข้าร่วมกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ผมได้ทำการเกษตรโดยลำพังเพียงครอบครัวเดียว ยังมีการรวมกลุ่มกันระหว่างสมาชิก เพื่อนบ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กันอย่างต่อเนื่อง มีการร่วมกันในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่ตนเองไม่สามารถผลิตได้ การรวบรวมผลผลิตส่งขายหรือให้พ่อค้ามารับซื้อ เช่น ยางพารา ผลไม้ น้ำผึ้งจากการเลี้ยงชันโรง พืชผัก เป็นต้น ทำให้ต้นทุนการขนส่งผลผลิตลดลงไปจากเดิม ที่มีความจำเป็น ต้องมีการเดินทางไปซื้อเองขายเอง ในบางช่วงเวลาที่ปริมาณผลผลิตที่จะซื้อ/ขายมีน้อย บางครั้งไม่นำออกไปขายก็จะต้องปล่อยให้เน่าเสียไป

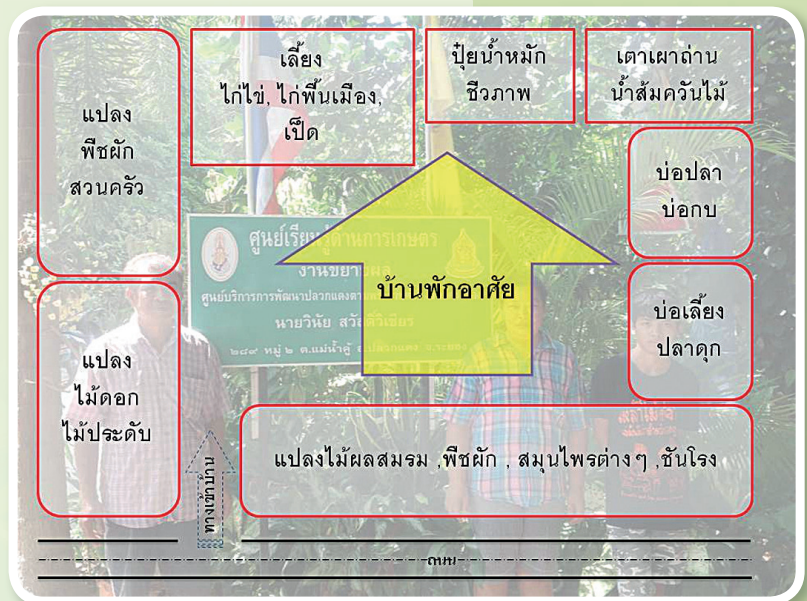
แปลงไม้ผลผสมตามฤดูกาล

การเลี้ยงชันโรง

หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว ผมได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองมะปริง มีสมาชิก ๓๐ ครอบครัว กลุ่มจักสานบ้านหนองมะปริง มีสมาชิก ๑๐ ครอบครัว กลุ่มเครือข่ายชุมชนพอเพียงด้านการเลี้ยงไก่พื้นเมือง มีสมาชิก ๓๐ ครอบครัว และกลุ่มเลี้ยงชันโรง มีสมาชิกรวม ๑๐ ครอบครัว

จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทำให้ผมและเพื่อนสมาชิกได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตเบื้องต้นจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น ได้รับพันธุ์ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พันธุ์ผัก สมุนไพร ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก พันธุ์ไก่ พันธุ์ปลา พันธุ์กบ กุ้งเลี้ยงชันโรง และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในการทำเกษตร และที่สำคัญมากอีกเรื่องหนึ่งคือการที่มีศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ มาเป็นพี่เลี้ยงที่คอยให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรในเรื่องความรู้เกี่ยวกับเกษตรก้าวหน้า ช่วยให้กิจกรรมต่างๆ ของเกษตรกรเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ผังแสดงการใช้พื้นที่ภายในศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร ของนายวินัย สวัสดิ์ดีเขียว

เหตุผลที่ให้ความสำคัญกับการทำบัญชีครัวเรือน และเริ่มทำบัญชีครัวเรือนได้อย่างไร

เมื่อก่อนผมคิดว่าการทำบัญชีมันยุ่งยาก ไม่อยากเขียนไม่อยากจด ทั้ง ๆ ที่ได้รับการอบรม

มาแล้ว แล้วก็กลับมามองตัวเองว่า ที่ผ่านมามีทำอะไร ๆ

ก็แล้วแต่ คิดว่าตัวเองขาดทุนตลอด แต่กลับไม่รู้ว่าจะทำอะไร

ไปบ้าง มีรายได้อะไรบ้าง จึงลองหยิบสมุดบัญชีที่ไปอบรม

มาลองเริ่มจดดู แล้วก็ทำให้ผมทราบว่า เรามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง

มีรายได้มาจากไหนบ้าง

แล้วมองต่อไปว่าอันไหนที่เรา

พอลดได้บ้าง เมื่อนำมารวม

กันเป็นปี ๆ ก็เห็นว่าเราไม่ได้

ขาดทุนนะ ผมทำบัญชีครัว

เรือนที่บอกให้ทราบว่า ผมมี

รายได้ประมาณ ๓๑๑,๐๐๐ บาทต่อปี และรายจ่ายรวม ๑๙๑,๙๐๐ บาท

และมีเงินออมราว ๑๑๙,๑๐๐ บาทต่อปี

เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทุกวันนี้ชีวิตครอบครัวผมมีความสุข เมื่อได้ดำเนินชีวิตตามแนว

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การใช้จ่ายของครอบครัวเป็นไปตามหลักเหตุผลแตกต่างจากในอดีต ทำให้

สามารถเก็บออมได้ และไม่มีภาระหนี้สิน ผมทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยปลูกพืชหลากหลายชนิด

ซึ่งช่วยลดความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงที่ผลผลิตจะมีราคาตกต่ำ อีกทั้งผมและครอบครัวยังเห็นว่า

เป็นเรื่องสำคัญที่จะมีส่วนร่วมเสริมสร้างความผูกพันขึ้นในชุมชนของเราด้วย

สิ่งที่จะบอกเล่าแก่เกษตรกรรุ่นใหม่นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็น

แนวทางที่เกษตรกรไทยควรนำไปปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ผมปฏิบัติได้ในระดับหนึ่งแล้ว จึงอยากฝาก

บอกเกษตรกรและคนรุ่นหลังว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ไม่ยาก

อย่างที่คิด ต้องค่อย ๆ คิด ค่อย ๆ ทำ อย่างมีเหตุมีผล ไม่โลภ ไม่หลง เมื่อพร้อมระดับหนึ่งแล้ว

ก็ค่อย ๆ ทำเพิ่มขึ้นตามศักยภาพของตนเอง จำไว้อย่างเดียวว่า **“ทำอะไรที่เหมาะสมกับฐานะตนเอง”**

ชีวิตก็จะประสบกับความสุข ความยั่งยืนได้

วิถีครู วิถีผู้สร้าง รางวัลครูเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

■ โดย สำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

จากจุดเริ่มต้นความคิดที่ต้องการสืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อค้นหาวิธีสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้เสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกศิษย์ในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร รวมถึงในพื้นที่เสี่ยงภัยอันตราย จนในที่สุด “รางวัลครูเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์” จึงเกิดขึ้นภายใต้การดูแลของ “โครงการพระเมตตาสมเด็จพระเจ้า” ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบันจัดขึ้นเป็นปีที่ ๕ แล้ว โดยในปีที่ ๕ นี้ ได้มีการมอบรางวัลให้แก่ครูที่ผ่านการคัดเลือก ๙ ท่าน จาก ๓ สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการพิจารณาเพื่อคัดเลือก “รางวัลครูเจ้าฟ้าฯ” โดยมีความโดดเด่นเรื่องการศึกษา การเรียนการสอนที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นบ้านมาทำให้เกิดรายได้และเกิดประโยชน์แก่ชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมของโครงการในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมุ่งเน้นการพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งทางด้านองค์ความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาพร้อมกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังทรงพยายามค้นหาวิธีการและรูปแบบกิจกรรมที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เหมาะสมสอดคล้องตามความหลากหลายในแต่ละชุมชนและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

“น้ำพระทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตาจากกรุณาสู่โครงการพระราชดำริในโรงเรียน ตชด.”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระราชดำเนิรแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ห่างไกล แล้วทรงทราบว่า เยาวชนในชนบท ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ซึ่งจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาด้านการศึกษา เพราะเมื่อ เด็กเยาวชนมีสุขภาพไม่ดีก็ไม่สามารถจะเรียนได้ผลดี

ถึงวันนี้ โรงเรียน ตชด. ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๗๘ แห่ง ได้ดำเนินโครงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนตามแนวพระราชดำริมาตลอดระยะเวลากว่า ๓๐ ปี ประกอบด้วย

- ๑) โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
- ๒) โครงการฝึกอาชีพ
- ๓) โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
- ๔) โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่ และเด็กในถิ่นทุรกันดาร
- ๕) โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๖) โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
- ๗) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- ๘) โครงการส่งเสริมสหกรณ์
- ๙) โครงการผลิตครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหรือ โครงการครูครูทายาท

โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ พระราชดำเนินไปเพื่อทรงติดตามการดำเนินงานในโรงเรียนด้วยพระองค์เองอย่างต่อเนื่อง พร้อม พระราชทานคำแนะนำและความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษาของเด็ก เยาวชน และประชาชนที่อยู่ในเขตบริการการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ให้ได้รับโอกาสเท่าเทียม ผู้อื่นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จำลองตำรวจ ใส รุ่งวิจิตร ครูใส ครูใหญ่แห่งศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน บ้านแม่ละนา จ.ตาก ผู้ได้รับรางวัลครูเจ้าฟ้าประจำปี ๒๕๕๗ ครูใสได้ปฏิบัติหน้าที่ บนดอยสูงในถิ่นทุรกันดารมาเป็นเวลากว่า ๑๒ ปี เป็นทั้ง **“ครูนักพัฒนา”** ที่ช่วยเหลือ โรงเรียนในหลายด้าน เช่น การสร้างอาคารเรียน ห้องสมุด สร้างระบบพลังงานแสงอาทิตย์ และช่วยดำเนินการปรับปรุงระบบน้ำของโรงเรียนเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นทั้ง **“ครูนักอนุรักษ์”**

ที่ช่วยส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมชนเผ่ากะเหรี่ยง ผูกพันนักเรียนให้เรียนรู้และแสดง “อัตตง” ซึ่งสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับนักเรียนได้ และเป็นทั้ง “**ครูผู้สร้าง**” ที่สร้างโอกาสให้นักเรียนที่จบชั้น ป.๖ ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมต้นโดยช่วยอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอน และสร้างเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องอาชีพและรับผิดชอบงานในโรงเรียน ซึ่งเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

“ครูผู้สร้าง” ผู้นำแนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน อบรมลูกศิษย์ให้มีองค์ความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมนั้น ไม่เพียงเสียสละอุทิศตนปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ทุรกันดาร แต่ยังมีทุ่มเทแรงกายแรงใจในการสร้างอนาคตของชาติและพร้อมช่วยเหลือชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมกัน **“รางวัลครูเจ้าฟ้าฯ”** จึงเป็นกำลังใจหนึ่งที่แสดงถึงการให้เกียรติยกย่องผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูในพื้นที่ห่างไกล ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพและพร้อมที่จะทำงานสร้างคุณค่าและคุณประโยชน์ให้กับประชาชนในพื้นที่และประเทศชาติต่อไป...

ประธานหน่วยงานภายนอกร่วมสร้างอาคารต่างๆ ของโรงเรียน

ประวัติและผลงานครูสาว

๑. เป็นครูผู้เสียสละ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่ครูในถิ่นทุรกันดารบนดอยสูงตลอดระยะเวลากว่า ๑๒ ปี
๒. บริหารกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมให้กับนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องอาชีพ และงานรับผิดชอบในโรงเรียนซึ่งเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓. มีความสามารถในการประสานหน่วยงานเอกชนต่างๆ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในหลายๆ ด้าน เช่น การสร้างอาคารเรียน การสร้างระบบพลังงานแสงอาทิตย์ และการสร้างห้องสมุด
๔. ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมชนเผ่ากะเหรี่ยง เช่น การฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้และแสดง “รำตง” ให้คณะที่มาเยี่ยมชมโรงเรียน และแสดงตามงานต่างๆ สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับนักเรียน
๕. ช่วยประสานกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ฯ จ.ตาก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่จบชั้น ป.๖ ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมต้น โดยช่วยอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนให้กับนักเรียน
๖. ริเริ่มการจ้างครูสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นชาวพม่าจากศูนย์อพยพที่เชี่ยวชาญด้านการพูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษมาสอนนักเรียนทุกชั้น เพื่อให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น โดยประสานของงบประมาณการจ้างสอนจากภาคเอกชน
๗. เป็นครูนักพัฒนา ช่วยดำเนินการปรับปรุงระบบน้ำของโรงเรียน โดยการวางท่อประปาใหม่เพื่อการเกษตรอุปโภค บริโภค และการจัดสร้างซุ้มเฉลิมพระเกียรติ ปลุกจิตสำนึกให้ชุมชนเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

■ บรรยายโดย หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ความต่อจากฉบับที่แล้ว

เรียบเรียงโดย สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ โบราณคดีของไทย ท่านทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า กระผมอ่านแล้วซาบซึ้งใจมาก เมื่อตอนเข้ารับหน้าที่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ท่านตรัสไว้ว่า พระกรุณาในน้ำใจเจ้านายฝ่ายเหนือ เป็นเรื่องที่เล่าได้ไม่จบไม่สิ้นในชีวิตของฉันนี้ และท่านสอนให้ลูกศิษย์ของท่านที่เรียนในพระตำหนักสวนกุหลาบ ซึ่งก็คือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยในปัจจุบันนี้มีชื่อเสียงไปทั่วแผ่นดิน ท่านตรัสกับลูกศิษย์ท่านว่าฟังอย่างยิ่ง บอกว่า หากพวกเธอทั้งหลายต้องการจะค้นคว้าหาผู้คนที่เปี่ยมด้วยอัธยาศัยไมตรี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ต้องไปค้นคว้าหาที่ไหนให้ไปเมือง

เชียงใหม่ด้วยกันกับฉัน แล้วพวกเธอจะได้ประจักษ์ด้วยตัวของเธอเอง กระผมว่าเป็นประโยคคำพูดที่ไพเราะจริง กระผมนำไปเล่าให้พี่น้องชาวเชียงใหม่ฟัง เมื่อ ๓ ปีก่อน กระผมไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ที่นั่น และอยากให้ทุกคนได้รำลึกถึงความรักและความผูกพันของความเป็นล้านนาไทย และกรุงรัตนโกสินทร์ที่ดำรงมาได้ตราบนานวันนี่ ดร.เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ซึ่งท่านเป็นประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ อายุท่าน ๘๕ ปีแล้วนะครับ วันที่กระผมไปกราบลาท่านเพื่อกลับมารับหน้าที่ปัจจุบัน ท่านอวยพรว่า “ปณิธาขอให้โชคดี” ท่านโอบกอดกระผม ท่านเรียบร้อยอ่อนน้อมถ่อมตนโอบกอด **“ปณิธาขอให้โชคดีจะไม่กล่าวคำลาจากกัน จะไม่มีคำว่าคิดถึง เพราะเราจะอยู่ในใจซึ่งกันและกัน เราจะอยู่ที่ไหน เราไทยด้วยกัน ได้รับพระบารมีเดียวกัน”** กระผมก้มลงกราบ ดร.เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ด้วยความซาบซึ้งใจตอนที่กระผมรับราชการสนองพระมหากษัตริย์คุณที่เชียงใหม่ โครงการวัฒนธรรมต่าง ๆ ท่านกรุณาช่วยอย่างมาก ปีนั้นที่กระผมไป เป็นปีที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานพืชสวนโลกที่เชียงใหม่พอดีเลย ก็พยายามคิดทุกอย่าง ท่านนายกเทศมนตรีคงเป็นพยานได้ กระผมพยายามที่จะนำเอาเรื่องความคิดในเชิงวัฒนธรรมกลับมาฟื้นฟูให้จงมากไม่ใช่เฉพาะเชียงใหม่ ประเทศไทยของเรา กระผมมองวัฒนธรรมจะช่วยเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคี **อะไรที่มันทันสมัยสุดโต่ง เลยเถิด ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ มันสร้างความแตกแยกโดยหลักธรรมชาติของมันเอง แต่วัฒนธรรมความอ่อนน้อมถ่อมตนความมีไมตรีจิตความพอเพียงเหมือนกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานสอน สร้างความมีไมตรีจิตให้เกิดขึ้นต่อกัน** เพราะเช่นนั้นงานพืชสวนโลกที่ตำบลแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ ๓ ปีก่อน ประสบความสำเร็จนะครับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประเมินไว้ว่าผู้คนจะมาเท่านั้นเท่านั้นในช่วงนั้นภายใต้สถานการณ์ด้านสังคมและการเมืองซึ่งมากมายเกินคาด สำนักงาน ก.พ.ร. ให้คะแนน

ต่อการบริหารราชการจังหวัดเชียงใหม่เต็มร้อยนะครับ ในช่วงปีที่กระผมรับราชการที่นั่น จนกระทั่งกระผมพ้นจากตำแหน่ง กลับมากรุงเทพฯ สำนักงาน ก.พ.ร. ยังกรุณาแจ้งตามมา เพราะในช่วงปีที่กระผมอยู่ที่นั่นถือว่าเป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดเดียวที่ได้รับคะแนน ๑๐๐% เต็ม ซึ่งกระผมภูมิใจมาก และจะขอจารึกจดจำไว้ตลอดไป

กระผมก็นำหลักคิดพระราชทานโดยตลอดเวลามุ่งหมายใจ ต้องกราบเรียนท่านด้วยความเคารพกราบเรียนท่านนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีด้วยความจริงใจ กระผมคิดว่าเป็นหลักคิดพระราชทานที่ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ สำหรับใครก็ตามที่จะนำมาประกอบใช้ให้เกิดคุณูปการให้องค์กรของตนเอง ไม่สุดโต่ง คিদนอกรอบมากจนเป็นความเลยเถิด ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย อย่างเช่น ระยะเวลาที่เราพูดให้มีการปรองดอง ให้มีความสามัคคี เชิญโทนี แบลร์ มาแสดงปาฐกถาที่กรุงเทพฯ วันนั้นกระผมไปรับฟังด้วยตนเอง ท่านมาพูดเรื่องความปรองดอง ท่านขึ้นต้นเลยว่า **“ทราบว่าลงข่าวกันคริกโครม ว่าข้าพเจ้าได้รับการตอบแทนโดยเงินถึง ๒๕ ล้าน ๓๐ ล้าน เพื่อให้มาแสดงปาฐกถาพิเศษในครั้งนี้ ทำไมลงข่าวเช่นนั้นครับ ข้าพเจ้ามาพูดเพียง ๔๕ นาที เงินตอบแทนสมนาคุณอะไรจะมากมายถึงเพียงนั้นครับ ข้าพเจ้าไม่ได้รับครับ ข้าพเจ้ามาด้วยความตระหนัก ข้าพเจ้ามาด้วยความทรงจำที่เป็นพิเศษ ว่าสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ ของข้าพเจ้ารัก เคารพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของท่านผู้มีเกียรติอย่างมาก ทรงกล่าวถึงพระเจ้าอยู่หัวของท่านผู้มีเกียรติว่า น้องชายผู้เป็นที่รักยิ่ง ข้าพเจ้ามาด้วยความรัก ความผูกพันประการนี้ของประเทศทั้งสอง แล้วหลังจากแสดงปาฐกถาพิเศษเหล่านี้เสร็จแล้วก็จะเดินทางไปสนามบิสิเนสสุวรรณภูมิเพื่อกลับโดยทันที”** เจียบทั้งห้อง มันคงเป็นความจำเป็น ท่านต้องชี้แจงข้อเท็จจริง เพราะไปลงข่าวคริกโครมขนาดนั้น แล้วก็ไม่ชี้แจงจริง ท่านกล่าวไว้ประโยคหนึ่งว่า **“ถ้าได้รับเงินมากมายขนาดนั้นองค์กรตรวจสอบใน**

ประเทศของข้าพเจ้าคงจะเล่นงานข้าพเจ้าแน่” ท่านคงหมายถึงองค์กรอย่างเช่น ป.ป.ช. วันนั้นท่านนายกฯ อังกฤษ เฉลยประเด็นสำคัญตั้งแต่เบื้องต้นเลยว่า “หัวข้อนี้คือความปรองดอง ข้าพเจ้าขอเฉลยเลยหลักคิดที่ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศใดก็ตามไม่เฉพาะราชอาณาจักรไทย จะเกิดความสำเร็จบริบูรณ์ขึ้นได้ ขอให้ยึดหลักคิดของความพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของท่าน และหลักธรรมาภิบาล” เห็นครูบาอาจารย์ที่รับฟังนั่งจดกันใหญ่ ซึ่งเรื่องต่างๆ เหล่านี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานสอนมาโดยตลอด ความรู้สึกสามัคคี

“หัวข้อนี้คือความปรองดอง ข้าพเจ้าขอเฉลยเลยหลักคิดที่ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศใดก็ตามไม่เฉพาะราชอาณาจักรไทย จะเกิดความสำเร็จบริบูรณ์ขึ้นได้ ขอให้ยึดหลักคิดของความพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของท่าน และหลักธรรมาภิบาล”

ความเข้าใจเข้าถึงพัฒนา ปรัชญาความพอเพียงนี้เราต้องมานั่งฟังอดีตผู้นำต่างประเทศกล่าวซ้ำให้ฟัง

กระผมยังนึกแปลกใจ TDRI พูดคล้ายๆ กันเลย เป็นการย้ำเน้นต่อคนไทยอีกครั้งหนึ่งว่า ความสามัคคีสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ ๒ เรื่อง คือ หนึ่ง ต้องเลิกแบ่งแยกเป็นฝั่งเป็นฝ่าย และสอง สังคมต้องสะอาดโปร่งใส ท่านเห็นไหมครับยกตัวอย่างเด็กนักเรียนในห้องเรียนเดียวกัน คนที่ได้ที่นั่งหนึ่งได้รับรางวัล ความจริงมาปรากฏภายหลังว่าทุจริตข้อสอบ รู้แนวข้อสอบ เด็กๆ ในห้องที่ได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงก็เลยได้รับความเก่งกล้าสามารถของคนที่นั่งนั้นไม่ได้ เพราะมันไม่โปร่งใส มัน

เหมือนกับที่ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีการทุจริตการสอบเข้าโรงเรียนนายอำเภอเมื่อหลายปีที่ผ่านมา น่าอัปยศายายหน้าในระบบราชการไม่เคยมีอะไรเช่นนี้เกิดขึ้นเลยตั้งแต่กระผมรับราชการมาตลอดจน ณ บัดนี้ ทำให้นึกถึงอดีตตอนกระผมรับราชการใหม่ ๆ เมื่อปี ๒๕๒๐ ตอนนั้นท่านปลัดกระทรวงชื่อท่านพิศาล มูลศาสตรสาทร เป็นชาวสุรินทร์ ท่านผู้มีเกียรติจำได้ไหม ท่านน้อมนำพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาว

สยาม มาแปลงเป็นโครงการแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง มีประโยคหนึ่งคือ ประเทศไทยโชคดีช่วงข้าพเจ้า กระผมมาอ่านบทบันทึกของ ดร.ถนัด คอมันตร์ พูดว่า อาเซียนทั้งมวลยกให้ประเทศไทยนำร่องในการจัดการประชุม เป็นที่มาของปฏิญญากรุงเทพฯ หรือ Bangkok Declaration of ASEAN ก็ด้วยความสมัคร

สามัคคีของคนในชาติที่เป็นแบบอย่างของคนในอาเซียนทั้งมวล ให้ท่านกรุณาขบคิดว่า ณ เวลานั้น ณ จุดนั้น ประเทศไทยเกิดเป็นที่ยอมรับสง่างาม นิตยสารต่างประเทศลงหน้าปกนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย เขาใช้คำว่า Mr.Cleaned โปร่งใส นายกรัฐมนตรีผู้มีความโปร่งใส เหมือนสุภาพบุรุษไทยประโยคหนึ่งกระผมชอบ “หัวไม่ส่าย หางไม่กระดิก” ขอฝากท่านนายกเทศมนตรีไปบอกผู้ได้บังคับบัญชาของท่าน และพาท่านนายกเทศมนตรียึดมั่นเจตนารมณ์ พาท่านรองนายกเทศมนตรียึดมั่นเจตนารมณ์ ผู้ว่ายึดมั่นเจตนารมณ์ ลูกทางลูกแถวตามหมุดครับ ภาพหน้าปกของนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น

เป็นที่เชิดชูเหลือเกินคือท่านประธานองคมนตรี
ปัจจุบัน ท่านพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งตอนนี้
ท่านอายุกว่า ๙๐ ปีแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่เราจะต้อง
ช่วยกันดำรงคนซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีงามนี้ให้กับ
สังคมไทย ตอนนั้นไปต่างประเทศคนไทยได้รับการ
ยอมรับเชิดหน้าชูตา กระผมได้ทุนกระทรวง
ต่างประเทศครั้งหนึ่ง ไม่อยากเข้าทางนิวยอร์ก

ไปเลือกเข้าทางซิดาโก ให้มันคนน้อยๆ หน่อย ตม.
เห็นหน้าพาสปอร์ตเราเล่มสีน้ำตาล หนังสือเดินทาง
นักเรียนมา “you from Thailand sir” กระผม
เป็นนักเรียน sir มากระผมก็ sir กลับ yes sir
ท่านก็ประทับตราให้ปิดเล่มส่งให้กระผม มีการ
หัตตราครุฑให้เราด้วยนะคือให้เกียรติมากในการส่ง
หนังสือเดินทาง ท่านเชื่อไหมครับกระดุกที่คอไม่รู้
มันมาเสริมจากไหน ตั้งขึ้นเลย

เมื่อก่อนเมืองไทยไปรงใสมาก นี่ลองดูตัวเลข
ที่เขาสู่มสำรวจดูสิครับ ปี ๕๕ ก็แยะอยู่แล้วนะครับ
ลำดับที่ ๘๐ กว่า ประเทศอื่นมีแต่ตัวเลขมันจะน้อยลง
สิงคโปร์เมื่อก่อนอยู่ที่ ๑๐ ต้นๆ เดียวนี้อยู่ที่ ๗
ที่ ๘ ไม่นานคงเท่าเดนมาร์ก คงเท่าสวีเดนหรือแลนด์
อันดับ ๑ อันดับ ๒ ของโลก ประเทศไทย
ปี ๕๖ - ๕๗ นี่ยังไม่ประเมินนะ เขาใช้วิธีการสู่ม
สำรวจ ลำดับที่ ๑๒๐ ต่ำลงมาอีกเรื่อง
ทุจริตคอร์รัปชัน ท่านจะโทษใคร ก็ว่าระบบ
ราชการ จนเดี๋ยวนี้ฝรั่งมั่งคั่งมาทำธุรกิจใน
เมืองไทยใช้ระบบนี้ได้โต๊ะครับ เป็นคำพูดที่
น่าเกลียด คำน้ำชา กาแฟ อยู่ๆ เขามอง
ประเทศไทยที่เรารักและห่วงแหนยิ่งด้วย
ชีวิต ท่านผู้บริหารต้องช่วยกันขบคิดและ
รักษาประเทศชาติให้ดำรงต่อไปให้จงได้

กล่องที่สองคือหลักคิดปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน อยาก
ให้ท่านจดจำเจ้าชายจิกมี เมื่อครั้งทรงพระ
ยศเป็นมกุฎราชกุมาร เมื่อครั้งท่านมา
แสดงปาฐกถาพิเศษที่ มหาวิทยาลัยรังสิต
(ม.รังสิต) ตรัสไว้ว่า **“ประชาชนคนไทยทำไม
ต้องค้นคว้าหาตำรามาจากแดนไกลจาก
ต่างประเทศ ในเมื่อตำราที่ทรงคุณค่าอยู่
ใกล้ตัวท่านอยู่แล้ว”** กระผมรับราชการ
เป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ๒
ปีกว่า เห็นว่า ม.รังสิต มีวิสัยทัศน์อะไรจะ
ก้าวไกลขนาดนั้น ๑๐ กว่าปีก่อนเรายังไม่
ค่อยพูดเรื่องจริยธรรมสักเท่าไร เราเพิ่ง
มาพูดกันหนักๆ เพียงไม่กี่ปีที่ผ่านมา แต่

ม.รังสิต ได้จัดคอร์สวิชาจริยธรรมกับเศรษฐกิจ
พอเพียง เมื่อไม่กี่เดือนมานี้ กระผมได้รับเกียรติให้
ขึ้นเวทีที่นั่นด้วย เลยไปตามอาจารย์ ม.รังสิต ว่ายังมี
วิชานี้อยู่อีกหรือ คำตอบคือมี แล้วสอบด้วย ไม่
ได้ให้เด็กมานั่งฟังเลคเชอร์อย่างเดียว จริยธรรมที่
จะต้องปลูกฝังให้กับลูกหลานเยาวชนของเราเพื่อ
ที่จะได้แทนเราในวันข้างหน้า ก็อยากให้ท่านมอง
อะไรที่เอกชนเขาร่วมมือร่วมใจกัน อย่าง ม.รังสิต

มหาวิทยาลัยเอกชน พอ ม.รังสิต เปิดปฐมนิเทศ ตามด้วย มหาวิทยาลัยเอแบค มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วิชาจริยธรรม กล้องที่สองนี้จะโยนไปถึงคำพูดของนายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ

ในขณะนั้น กล่าวเทิดทูน พระองค์ท่านไว้เป็นอย่างมาก ซึ่งกระผมภูมิใจ

ท่านผู้มีเกียรติครับ ลองมองในกล้องที่สาม แผนของสภาพัฒน์ ในฉบับที่ ๑๑ ปัจจุบัน ใช้ถึงปี ๒๕๕๙ และพระเอกของแผนก็คือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่จริงเราต้องอยู่บนบรรทัดฐานของความไม่ฟุ้งเฟ้อ เพราะความไม่ฟุ้งเฟ้อก็คือยาวิเศษจริง ๆ ดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน เกิดขึ้นเป็นแบบอย่างของคนในชาติ ให้ผู้คนเรียนรู้จนขวนขวาย ชะมักเขม้น ท่านไปกำหนด คิดดูเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชา

ของท่าน เทศบาลของท่าน องค์กรของท่าน เกิดความยั่งยืน เดียวนี้ครูบาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง อย่างเช่น มหาดไทยที่ไป

ลงนามร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหลัก ๆ ทางใต้เราพึ่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทางเหนือเราพึ่ง มหาวิทยาลัยนเรศวร อีสานเราพึ่ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทางภาคกลาง เรามีมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยจุฬาฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น ภาคตะวันออกเราก็มี มหาวิทยาลัยบูรพา ในจังหวัดชลบุรี ลงนามร่วมกันหมด ทำให้ในสมัยปลดกระทรวง พระนาย สุวรรณรัฐ เรื่องความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC ทุกจังหวัดสามารถไปขอได้ในทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จริงจังหวัดต้องช่วยกันประชาสัมพันธุ์ เพราะฉะนั้นกล้องสุดท้ายที่กระผมกราบเรียนไปคือแผนของสภาพัฒน์ ต้องจำไว้ให้แม่น ฮีโร่ของฉบับนี้คือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่จริงต้องนำมาปฏิบัติให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ

ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ (Human Development Lifetime Achievement Award)

ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP)

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ด้วยความตอนหนึ่ง ของ ฯพณฯ นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ (ในขณะนั้น) ได้กล่าวถวายสดุดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า “...พระองค์ทรงเฝ้าพระหัตถ์ไปยังบรรดาผู้ที่ยากจนที่สุด และเปราะบางที่สุดในสังคมไทย ทรงรับฟังปัญหาของพวกเขาเหล่านั้น และให้ความช่วยเหลือพวกเขาเหล่านั้น ให้สามารถยืนหยัดดำรงชีวิตของตนเองต่อไปได้ ด้วยกำลังของตัวเอง โครงการเพื่อการพัฒนามนุษย์ต่างๆ ยังประโยชน์ให้กับประชาชนนับล้านๆ ทั่วทั้งสังคมไทย...”

อันนี้เป็นสิ่งที่นายโคฟี อันนัน กล่าวถวายราชสดุดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฝรั่งมังค่า เขามาพูดอะไรให้ฟังเพราะๆ นะครับ เขาพูดในสิ่ง

ที่เป็นรูปธรรมทั้งสิ้น ท่านลองอ่าน ๕ บรรทัดนั้นดูสิครับ ขออนุญาตท่าน เมื่อปี ๒๕๔๙ ตรงกับวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พร้อมกับทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ ก็เป็นความภูมิใจของพลกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นเสาหลักที่สำคัญของสังคมไทย
เป็นสมบัติที่ชาวไทยทุกคนจะต้องร่วมกันปกป้อง
ให้สถาบันพระมหากษัตริย์คงอยู่ตลอดไป

สามบรรทัดนี้เป็นสามบรรทัดที่กระผมเขียนขึ้นเสนอมหาวิทยาลัยแห่งสหราชอาณาจักร เมื่อครั้งกระผมเป็นนักศึกษา เมื่อ ๕ ปีที่แล้ว ก่อนจะไปเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

หลักคิดพระราชทานทั้ง ๒๓ ข้อ หรือหลักการทรงงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้คนน้อมนำสู่การปฏิบัติกว้างขวาง มีเรื่องหนึ่งเป็นปาฐกถาพิเศษ เนื่องในวันสมเด็จพระปรมัยยิกายติราชานุภาพ เมื่อปี ๒๕๕๕ สถาบันพระปกเกล้า โดยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ท่านสามารถหาอ่านในวารสารสมาคมประวัติศาสตร์ ฉบับที่ ๓๔ - ๓๕ เป็นการแสดงปาฐกถาที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ตอนหนึ่ง ดร.วิษณุ ได้กล่าวไว้ว่าท่านทำงานกับท่านนายกรัฐมนตรีมาหลายต่อหลายท่าน ในบ่ายวันหนึ่ง ดร.วิษณุ เครืองาม ได้พูดกับท่านนายกรัฐมนตรีท่านหนึ่งว่า เวลารัชกาลที่ ๕ ท่านทรงงาน ท่านจะทรงรอบคอบถี่ถ้วนมาก ไม่เคยกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเป็นการผลิผลลาม แล้วกลับกลายเป็นความบกพร่อง และสุดท้ายท่านก็ประสบความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ พระองค์ท่านไม่ได้ทรงทำงานอย่างที่ท่านนายกฯ ท่านะ นายกรัฐมนตรีก็พูดกลับไปที ดร.วิษณุ เครืองาม ว่า อ้าวก็พระองค์

มีถึง ๔๒ ปี กระผมไม่ได้มีเวลายาวนานเพียงนั้น ดร.วิษณุ เครืองาม ก็เลยพูดกับนายกฯ ท่านนั้นว่า ก็ตอนนั้นพระองค์ท่านก็ไม่ทรงทราบว่ามิถึง ๔๒ ปี เพราะฉะนั้นเรื่องต่างๆ ที่ทรงกระทำก็คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติประชาชนเป็นสำคัญ

จะทรงมีความรอบคอบถี่ถ้วน จะทรงค่อยๆ คิดค่อยๆ ทำ เพราะว่าการเปลี่ยนแปลงนั้น จะล่าช้าล่าไค่นไม่ได้หรอกนะ ท่านนายกฯ ถ้าท่านคิดอะไรไม่ออกก็ทำตาม

พระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ คู่มือ คือสร้างความเข้าใจก่อน แล้วจึงเข้าถึง ได้แล้วค่อยพัฒนา นี่ท่านนายกฯ จะพัฒนาโดยที่ยังไม่ได้สร้างความเข้าใจเข้าถึงนี้ไม่มีวันที่จะสำเร็จหรอก นายกรัฐมนตรีผู้นั้นก็เลยพูดไปที ดร.วิษณุ เครืองาม ประโยคสุดท้ายว่า นั่นมัน

สมัยก่อนแล้ว นี่มันสมัยปัจจุบัน ดร.วิษณุ เครืองาม ไม่ได้กล่าวว่า นายกรัฐมนตรีท่านนั้นคือใคร แต่เหตุที่ท่านนำปาฐกถาพิเศษมาแสดงในวันสมเด็จพระปรมัยยิกายติราชานุภาพ ครบ ๑๕๐ ปี วันประสูติ จะเตือนใจคนไทยว่าจะทำอะไรให้คิดถึงพระบรมราโชวาท คำสอนของในหลวง ซึ่งเป็นยาวิเศษ ซึ่งจะทำให้ผู้ทำงานมีความคิดอะไรได้ด้วย ความรอบคอบถี่ถ้วนเป็นผลดีผลงามสู่การปฏิบัติงานของเราไม่ว่า

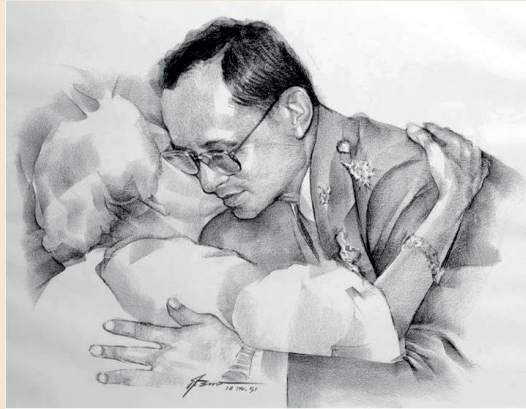
จะอยู่ภาครัฐหรือเอกชนก็ตาม

มีหนังสือเล่มเล็ก ๆ แต่ดี ชื่อว่าผู้นำกับการบริหารงานของการเปลี่ยนแปลงงานในยุค AEC เขียนโดยอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ดร.สุเมธ แสงนิมนวล เขียนดีมาก กระผมชอบจัง เล่มบางนิดเดียวนั่งอ่าน ๒ ชั่วโมงจบ ท่านนายกฯ เสด็จมนตรียากให้ท่านหามาอ่าน เราจะเข้าสู่กรอบ

ของ AEC ปลายปีหน้าแล้วนะครับ ตอนกระผมกลับมาจากเชียงใหม่ ใหม่ ๆ กระผมพูดว่าเหลืออีกตั้ง ๓ ปี เผลอนิดเดียวจะ ๓๑ ธันวาคม ศกหน้า ๒๕๕๘ แล้ว เทียงคืนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ท่านนายกเทศมนตรี ท่านรองนายกเทศมนตรี ขึ้นเช้าวันใหม่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ คือ วันที่เราเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC อย่างเต็มรูป ตอนนั้นเราริ้วยกันในส่วนกลาง จะนัดประชุมกันเดือนละครั้ง ตัวกระผมเป็นตัวแทนฝ่ายปกครองกระทรวง

มหาดไทยไป มีหน้าที่ต้องติดตามการทำงานของ ๗๖ จังหวัด บางจังหวัดไปไกลมาก อย่างภูเก็ตนี่ไปไกลมาก จังหวัดมหาสารคามด้วย ได้มหาวิทยาลัยมหาสารคามมาช่วย มีอาเซียนเซ็นเตอร์เกิดขึ้นให้ผู้คนมาศึกษาตีกรอบเฉพาะมหาสารคามกับบทบาทของอาเซียน ไม่ใช่ไปเอาประเทศไทยมาไว้ที่มหาสารคาม อันนั้นต้องมาเรียนรู้ในกรุงเทพฯ แต่ละพื้นที่พยายามกำหนดกรอบพื้นที่ของ AEC เฉพาะจังหวัดของตน ท่านคงทราบตอนนี้เรามี ๓๑ จังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่เราขอเพิ่มปัตตานีเข้าไปเป็น ๓๒ จังหวัด ที่เราจะต้องพินิจพิเคราะห์ให้ ๓๒ จังหวัดนี้ มีอรรถาศัยไมตรี มีภูมิปัญญาในงานวิเทศสัมพันธ์ ไม่ใช่แค่ภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่อยากให้ศึกษาภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน พื้นที่เชื่อมติดกับเรา เรื่อง AEC นี่ก็ขอเป็นกำลังใจให้แก่ท่านนายกเทศมนตรีทุกท่านที่จะต้องเตรียมการ และก็ขอกำลังใจจากทุกท่านให้แก่กระผมด้วย ในขณะเดียวกัน ท่านมีข้อคิดอะไรที่จะสะท้อนมาให้ทางกรุงเทพฯ หรือตัวกระผมทำให้อีกยี่สิบปีข้างหน้า หรือท่านจะเข้ามาเป็นเพื่อนกับกระผมในเฟซบุ๊กก็ได้ครับ

มีบทความที่กระผมนำเสนอต่อ วปอ. เรื่องแนวคิดทฤษฎีใหม่และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาษาอังกฤษใช้ว่า Sufficiency Economy แต่สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งภูฏานในเวลานั้นยังทรงเป็นมกุฎราชกุมารใช้ศัพท์ว่า A Simple

Life ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา แปลได้ความว่า **“ชีวิตที่เรียบง่าย”** ซึ่งกระผมชอบใจมาก ท่านได้ประทานเล่าให้ฟังที่มหาวิทยาลัยรังสิตว่า **“ได้นำหลักคิดขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปประกอบใช้ที่ราชอาณาจักรภูฏาน ทำให้ประเทศของข้าพเจ้าเกิดความร่วมมือเย็นเป็นสุข”** เรื่องนี้มีคนเข้ามาในเฟซบุ๊กของกระผมเมื่อไม่กี่วันก่อนโพสต์ภาพว่าพระราชวังของพระองค์นั้น มีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ท่านอยู่ตรงกลาง ด้านขวาเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีของพระองค์ และอีกด้านหนึ่งเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราอยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมด ตรงหน้ามีพานดอกไม้วางเป็นเครื่องสักการะ พระองค์ทรงรักพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรามากอย่างแท้จริง

กรงิเทพฯ ดุจดพลสร้าง

เมืองศูนย์กลางการปกครอง

วัด วัง จามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย

คำขวัญของกรุงเทพมหานครที่กระผมยกมานี้ก็ต้องการที่จะให้เข้าใจว่า ประเทศไทยทั้งประเทศนั้นใช้กระเป๋าสตางค์เดียวกัน กระเป๋าสตางค์ของคนไทยทั้งประเทศ และต้องเข้าใจให้

ถูกว่า กรุงเทพฯ เป็นการปกครองท้องถิ่น และประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรหนึ่งเดียว มีผู้บริหารบางท่านพูดออกสื่อว่า รัฐบาลกลางที่กรุงเทพฯ อย่างนี้ลำบากครับ ประเทศไทยไม่มีรัฐบาลกลาง เพราะฉะนั้นท่านอย่าไปพูดนะครับว่าถ้าไม่เลือกพรรคใด เงินจะไม่ลงจังหวัดนั้น พูดไม่ได้นะครับ เราเป็นนักปกครอง นักบริหารต้องเข้าใจว่าทุกจังหวัดนั้นเท่าเทียมกัน รสนิยมทางการเมืองเป็นเพียงเรื่องหนึ่งในชีวิตเท่านั้น ไม่ใช่ทุกอย่างในการดำรงชีวิต เงินภาษีที่รวบรวมมาจากทุกจังหวัดต้องเอามารวมกันครับ ต้องพูดว่ากลางช่วยอีสาน อีสานช่วยเหนือ เหนือช่วยใต้ ได้ช่วยกลาง อย่างนี้เพราะเราเป็นประเทศเดียวกัน อยู่ใต้ร่มพระบารมีเดียวกัน หลักคตินี้อยากให้ลูกหลานเยาวชนได้รับการถ่ายทอดให้เกิดความตระหนักรู้ด้วย กระผมไปพบกับเยาวชนจังหวัดต่าง ๆ เมื่อเร็ว ๆ นี้ไปที่เพชรบุรีมาก็ได้พูดกับประชาชนและเยาวชนชาวเพชรบุรี ชาวประจวบคีรีขันธ์ว่า ช่วยกันถวายเป็นบุญหลวง ๒ พระองค์แทนประชาชนชาวไทยทั้งประเทศด้วย มีสุภาพสตรีท่านหนึ่งกล่าวว่า “ฉันจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุดค่ะ ท่านรองปลัด” กระผมได้ฟังแล้วก็เกิดความซาบซึ้งประทับใจ

เราทั้งหลายเฉพาะได้เกิดมาในประเศนี้รวมกันแล้ว
บางคนก็ต้องอยู่ในตำแหน่งอันใหญ่
บางคนก็อยู่ในตำแหน่งอันน้อย
แต่แม้ว่าจะมียศตำแหน่งแตกต่างกันไปในระหว่างพวกเรานี้ก็ดี
ก็ยังมีหน้าที่อันหนึ่งซึ่งเราทั้งหลายย่อมมีอยู่เหมือนกันหมด
คือว่ามีหน้าที่ที่จะต้องมืรักซึ่งกันและกัน
และต้องกระทำการตามกำลังของตนที่จะกระทำได้
เพื่อให้บ้านเมืองเรามีความสุข รุ่งเรืองขึ้น

ข้อความนี้เป็นพระราชดำรัสของล้นเกล้าฯ
รัชกาลที่ ๕ ท่านทรงเน้นว่าหน้าที่ของคนไทยคือ

การรักซึ่งกันและกัน และร่วมกันกระทำการงาน
อย่างเต็มที่ตามกำลังที่จะทำได้ โดยมีเป้าหมาย
ที่จะให้บ้านเมืองมีความสุขรุ่งเรืองขึ้น

พระมหาเมตตา
เป็นเครื่องหมายของพระราชจริยวัตร
พระมหาเมตตาสง่างาม
ด้วยประดับเพชรนิลจินดาอันมีค่าอันใด
ข้าราชมการที่อุตสาหะพยายามช่วยกัน
ทะนุบำรุงบ้านเมืองให้มีความสุขเจริญสุข
ก็เปรียบเหมือนเพชรนิลเครื่องประดับ
พระมหาเมตตาอันนั้น

ขอให้ประชาชนคนไทยน้อมนำหลัก
คำสอนพระราชทานของพระองค์ท่านมาประกอบ
ในเรื่องความสมัครสมานสามัคคี ความรู้รัก
สามัคคี เข้าใจเข้าใจถึงพัฒนา ความมีชีวิตที่
พอเพียง สังคมไทยจะต้องมีความซื่อสัตย์
สุจริตต่อกัน ไม่เช่นนั้นเราพูดกันแต่เรื่องความ
ปรองดองโดยไม่พูดเรื่องความซื่อสัตย์
ไม่ได้ มันเป็นเรื่องเดียวกัน

เป็นข้อความจากพระราชดำรัส
ของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ เช่นเดียวกันครับ
กระผมมักกล่าวกับเพื่อนข้าราชการเสมอ
ว่า ความหมายของการเป็นข้าราชการที่ดี
เปรียบเหมือนเพชรยอดพระมหาเมตตา
ข้าราชการทุกท่านต้องมุ่งมั่นปฏิบัติงาน
สนองพระเดชพระคุณ

วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชพิธี

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

“ชาติใดรักรัศมีครุสมาน
จะทำการสิ่งใดก็ไร้ผล
แม้ชาติย่อยยับอับจน
บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร”

“ความจงรักภักดีแท้จริงนี้เอง
คือความรักชาติ”

“น้ำพระทัยของพ่อ หล่อเลี้ยงปวงประชาชาวไทย
ให้หยิ่งรักภักดีสู่แผ่นดิน”

ภาพนี้เป็นพระ
ดำรัสของพลเรือเอก
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์
เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์
กรมหลวงชุมพรเขตอุดม-
ศักดิ์ หรือที่ทหารเรือ
ยกย่องท่านว่าเป็นบิดา
แห่งกองทัพเรือ เรียก
สั้นๆ ว่าเสด็จเตี่ย ลองดู
นะครับที่ท่านมีพระดำรัส
ว่า “แผ่นดินให้กำเนิดเรา
เรามีให้นาทรร้อนใจ จง
ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินนั้น”
ทรงเป็นพระราชโอรสของ
ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ใน

ระดับเดียวกับสมเด็จพระบรมราชชนกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา หรืออีกนัยหนึ่ง รัชกาลที่
๕ ทรงเป็นเสด็จปู่สายตรงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชอัยยาศัยหลายประการจึงคล้ายๆ กัน
ความอ่อนน้อมต่อพระองค์ ความเรียบร้อย เพราะทรงมีสมเด็จพระบรมราชชนนีด้วย ครูบาอาจารย์
ที่จังหวัดเชียงใหม่พูดกับกระผมเสมอว่า แม้สมเด็จพระเสด็จจากไปแล้วกว่า ๑๐ ปี แต่ก็เหมือนยังไม่เสด็จ
จากไปไหน อาจารย์ชาวปกาเกอะญอ ท่านหนึ่งบอกว่า “ท่านไม่ได้เสด็จจากไปไหน ท่านอยู่กับจิตใจ
ตลอดเวลา” แล้วเอามือจับที่หัวใจ

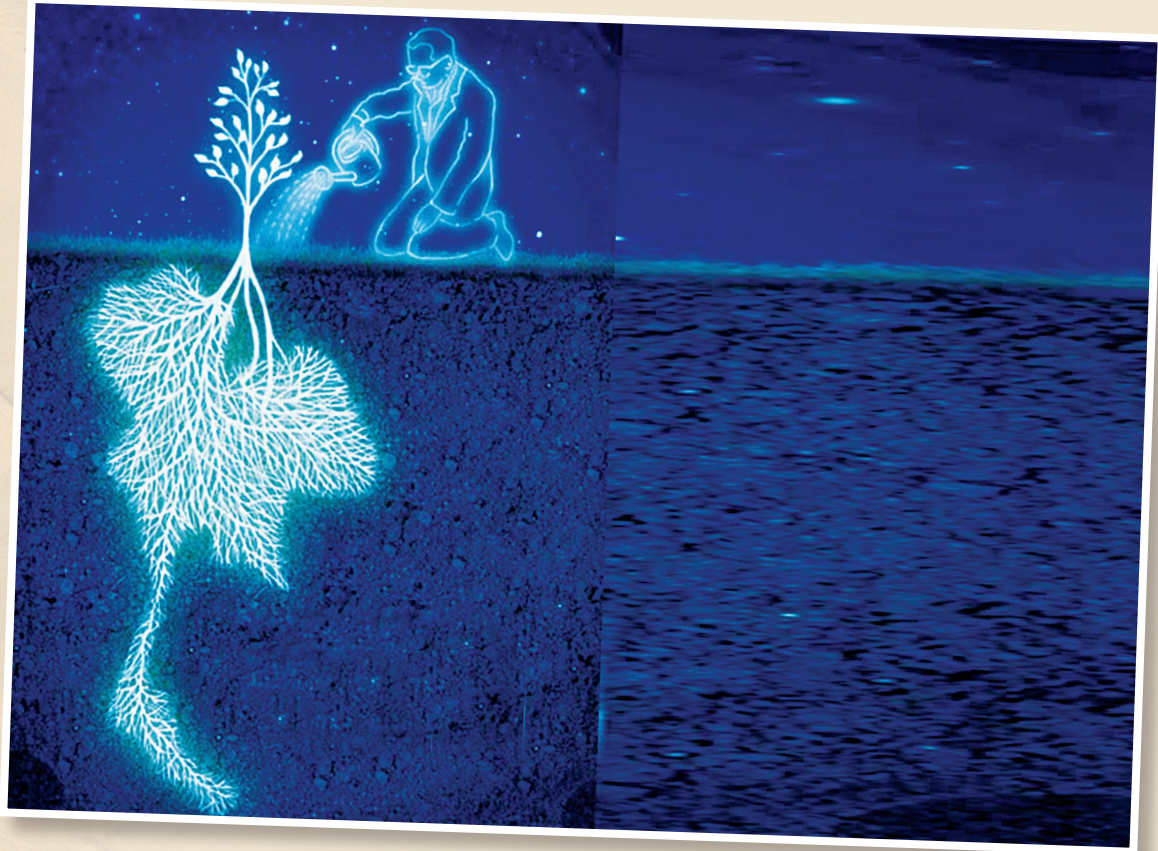
สองข้อความนี้เป็นของล้นเกล้าฯ รัชกาล
ที่ ๖ มีท่านอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กล่าว
ราวกับท่านรู้เหตุการณ์ในอดีต พระราชดำรัส
เรื่องความจงรักภักดีนั้น ที่แท้แล้วหัวใจก็คือความ
รักชาติ ตรงนี้กระผมขอให้ท่านนายกเทศมนตรี รอง
นายกเทศมนตรีทุกท่านถวายกำลังใจไปที่ล้นเกล้าฯ
ทั้งสองพระองค์ที่วังไกลกังวล หัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ขอให้ท่านนายกเทศมนตรีฯ ได้ช่วย
กันดูแลรักษาล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ของ
ปวงชนชาวไทยด้วย

กูจะรักษาแผ่นดินสยามของกู
ลูกหลานทั้งหลาย
แผ่นดินใดให้เรากำเนิดมา
มิให้นาทรร้อนใจ
จงซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินนั้น
แผ่นดินใดที่ให้ซุกหัวนอน
ให้ความร่มเย็นเป็นสุข
มิให้นาทรร้อนใจ
จงซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินนั้น

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ภาพที่กระผมจะนำเสนอเป็นภาพสุดท้ายชื่อว่าต้นไม้ของพ่อ เวลากระผมฟังเพลงนี้ที่ขับร้องโดยคุณเบิร์ด ธงชัย ที่ไรกระผมซาบซึ้งประทับใจทุกที มีข้อความสามบรรทัดที่ลึกซึ้งกินใจเหลือเกิน

กระผมขอเล่าอีกเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องครอบครัวของกระผม ปกติถ้ามีเวลาเราสามคนพ่อแม่ลูกจะไปดูภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ แถวเซ็นทรัลบ้าง ลาดพร้าวบ้าง ราชประสงค์บ้าง ครั้งหนึ่งคุณพ่อกระผมเพิ่งเสียไปไม่นาน ลูกชายยังเป็นเด็กอยู่ เราก็นัดกันไปดูภาพยนตร์ ก่อนเริ่มฉายภาพยนตร์ กระผมก็ไปเข้าห้องน้ำ กลับออกมาไม่เห็นลูกชายที่ยืนรออยู่ ก็มองหาไม่เห็น ตัดสินใจเข้าไปในโรงภาพยนตร์ พบลูกชายกระผมยืนอยู่ตรงทางเดินในโรง เอามือประสานไว้ข้างหน้า แล้วแกก็บอกกระผมว่า “ปู่สอนไว้ว่าจะมาดูหนังอย่าได้ละเลยเป็นอันตรายที่จะเข้ามาเฝ้าถวายความเคารพในหลวงในขณะที่มีการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ปู่สอนด้วยว่าถ้าไม่ได้แต่งเครื่องแบบเป็นข้าราชการก็ดูอย่างชาวต่างประเทศที่ยืนตรงเอามือประสานกันไว้ด้านหน้าเป็นการถวายพระเกียรติ ปู่สอนให้กระผมทำอย่างเดียวกัน” วันนั้นแกทำอย่างที่ปู่สอนครับ ในขณะที่บนจอฉายพระบรมฉายาลักษณ์ และบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ตั้งแต่นั้นกระผมกับภรรยาจะไม่เคยช้าอีกเลย ต้องเข้ามาถวายความเคารพให้ทัน สิ่งนี้คือความเป็นคนไทยที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติด้วยสำนึกของความรักชาติรักบ้านเมือง

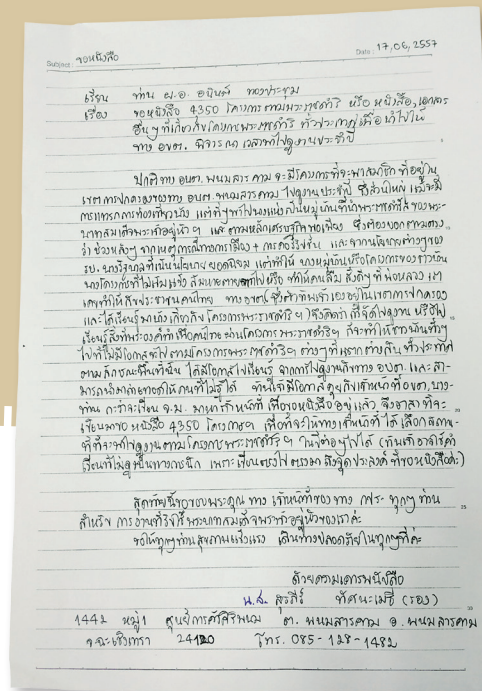
เมื่อใดก็ตามที่เมืองไทยเข้าสู่ช่วงของการพลิกฟื้นคืนดี ขอให้ท่านนายกเทศมนตรีทุกท่านช่วยกันดำรงรักษาประเทศไทย ถวายการรักษาองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ นะครับ วันนี้กระผมภูมิใจมากที่สำนักงาน กปร.ให้กระผมมาบรรยายและได้บรรยายให้แก่ท่านนายกเทศมนตรีทั้งหลาย กระผมขอจดจำเข้าวันนี้ตลอดไปครับ 🙏

“

สื่อหลากหลายดังที่ยกตัวอย่างมา สำนักงาน กปร. มีสนับสนุนให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา ห้องสมุดต่างๆ และประชาชนทั่วไปที่สนใจมาโดยตลอด โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่สาธารณชน ในทุกๆ กลุ่มทั้งที่ได้เคยรับรู้ หรือผู้ที่ไม่เคยทราบเลย ให้เข้ามารับรู้ รับทราบองค์ความรู้เกี่ยวกับโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รวมถึงพระบรมวงศ์ ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้มา **มิใช่แค่ใคร แต่...เพื่อคนไทย**

ทั้งปวง

ตรวจเยี่ยมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการประชุมคณะทำงานฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๗

พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี เดินทางไปตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานของ“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านพิกุลทองและบ้านโคกสะยา หมู่ที่ ๖ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ นายวีระพงศ์ แก้วสุวรรณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กล่าวต้อนรับ จากนั้น นางสาวหยุด เพ็ชรสุรักษาการผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้กล่าวรายงานภาพรวมผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๒๕ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมวิชาการ การค้นคว้า ทดลอง และสาธิตการพัฒนา ด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีรูปแบบการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ให้บริการแก่ประชาชนและเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ ณ แห่งเดียวเสมือน “พิพิธภัณฑ์มีชีวิต”

จากนั้นได้นั่งรถพ่วงชมกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ศึกษาฯ และปลูกต้น “ยางนา” รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานของโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์ม

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗

เดินทางตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานของ “โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ” บ้านครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยมี นายเสรี ศรีหะไตร ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง กล่าวต้อนรับ และผู้จัดการโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ได้กล่าวรายงานสรุป ในการนี้ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ได้กล่าวให้โอวาทและแนะนำแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และชมผลผลิตของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ รวมทั้งพูดคุยกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จากนั้นติดตามผลการดำเนินงานในส่วนงานประมงและงานเพาะเห็ดภายในฟาร์มตัวอย่างฯ

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๗

พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์
องคมนตรี เดินทางตรวจเยี่ยมและติดตาม
ผลการดำเนินงานของ “โครงการพัฒนา
พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีนายศิริพัฒ พัฒกุล รองผู้ว่า
ราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวต้อนรับ นายวีรวัฒน์ อังศุพานิชย์ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการ
ประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กล่าวรายงานสรุปภาพรวมโครงการฯ และ
ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ในการนี้ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ได้กล่าวให้โอวาทและแนะนำ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการฯ
ในโอกาสนี้

จากนั้น ฯพณฯ องคมนตรี ได้ปลูกต้นตะเคียนทอง
ปล่อยพันธุ์ปลาตะเพียนลงในแหล่งน้ำเหนือประตู
ระบายน้ำอุทกวิภาชประสิทธิ์ และเยี่ยมชมผลิตผล
ทางการเกษตรของตัวแทนเครือข่ายเกษตรกร ที่อยู่
ในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ เช่น ส้มโอทับทิมสยาม การเลี้ยงปลานิล
ในบ่อกึ่งร้าง การปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง ปลูกพืชผัก
สวนครัว เป็นต้น 🌿

การประชุมคณะกรรมการพัฒนาและรณรงค์ การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๒๐๑ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยผู้บริหารและนักวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงคมนาคม

กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน สำนักงบประมาณ และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นต้น ร่วมประชุมในครั้งนี้ด้วย

การประชุมในครั้งนี้ ที่ประชุมจะได้พิจารณาถึงแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จากการทบทวนผลการดำเนินงานในรอบ ๒๓ ปีที่ผ่านมา รวมทั้งการติดตามประเมินผลโครงการในช่วงต้นปี ๒๕๕๗ ประกอบกับการศึกษาข้อมูลจากต่างประเทศในการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกในรูปแบบอื่น นอกเหนือจากการใช้เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน เช่น การใช้หญ้าแฝกเพื่อบำบัดน้ำเสีย บำบัดน้ำที่มีสารปนเปื้อน บำบัดสารตกค้างในดิน ฟื้นฟูสภาพเหมือง การป้องกันดินถล่ม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของหญ้าแฝกในด้านต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพจึงควรดำเนินการการศึกษาทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาวิจัยการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด การศึกษาเรื่องหญ้าแฝกในการป้องกันดินถล่ม การศึกษาวิจัยการใช้หญ้าแฝกเพื่อบำบัดด้วยวิธีการ Phytoremediation (ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมด้วยพืช) อาทิ การบำบัดน้ำเสียในแหล่งน้ำ การบำบัดน้ำเสียจากกองขยะ การบำบัดน้ำเสียจากฟาร์ม การบำบัดน้ำที่มีสารปนเปื้อน โลหะหนัก/น้ำจากเหมืองแร่ การบำบัดสารตกค้างในดิน เป็นต้น รวมถึงการส่งเสริมและขยายผลจากการดำเนินงานของประเทศไทยในปัจจุบัน

ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานด้านการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในรูปแบบต่างๆ เป็นหลัก ดังนั้นจึงควรผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและขยายผลงานของหญ้าแฝกซึ่งจะทำให้เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น อีกทั้งให้มีการส่งเสริมหญ้าแฝกในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การบำบัดน้ำเสียจากกองขยะฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หมูเมืองแร่ ฯลฯ การป้องกันและบรรเทาปัญหาจากดินถล่ม การป้องกัน/แก้ไขการพังทลายจากโครงสร้างพื้นฐาน เช่น คอสะพาน เป็นต้น ตลอดจนการขยายเครือข่าย โดยดำเนินงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับเกษตรกรและประเทศชาติ ทั้งนี้สำนักงาน กปร. จะได้ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ การจัดพิมพ์เอกสาร วารสาร จัดหมายข่าว งานเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ เป็นต้น

ในการนี้ที่ประชุมยังได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก ที่ผ่านมามาประกอบด้วยความก้าวหน้าในการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลการดำเนินงานโครงการศึกษาการป้องกันดินถล่ม และการดำเนินงานโครงการ

ศึกษาการปรับปรุงและขยายพันธุ์หญ้าแฝกโดยเมล็ด นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ รายงานถึงการเตรียมการเข้าร่วมสัมมนาหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๖ (ICV-6) ณ เมืองดานัง ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยนำคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หน่วยงานที่ปฏิบัติงานหญ้าแฝก และนักวิชาการที่มีผลงานหญ้าแฝกดีเด่นรวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้

พร้อมกันนี้ที่ประชุมจะได้รับทราบถึงการเตรียมการจัดประชุมสัมมนาหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๖

การจัดประชุมสัมมนาเรื่อง **“โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๖”** ร่วมกับงาน **“มหกรรมเครือข่ายอนุรักษ์แฝกแห่งประเทศไทย และพิธีมอบรางวัลการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๘”** โดยความร่วมมือของสำนักงาน กปร. และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ หอประชุมอภิมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โดยจะจัดพิธีเปิดงาน

ในวันอาทิตย์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ เนื่องจากเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกเป็นครั้งแรกอีกด้วย 🌿

ตรวจเยี่ยมโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยจุ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี พร้อมด้วย นายประสัท พาศิริ ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒ สำนักงาน กปร. เดินทางไปติดตามโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยจุอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกันทรอม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี นายวิศิษฐ์ คุรัตน์เวช รองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ นายจำรัส สอนจันทร์ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานศรีสะเกษ นายเกียรติพงษ์ เพชรศรี ผู้อำนวยการสำนักงานก่อสร้าง ๘ กรมชลประทาน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และราษฎรในพื้นที่ ร่วมต้อนรับ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานด้านการขยายผล และการก่อสร้างอาคารระบายน้ำฉุกเฉินเพิ่มเติม

อ่างเก็บน้ำห้วยตาจู เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี ๒๕๒๙ ตามแผนพัฒนาเสริมความมั่นคงพื้นที่ชายแดนในเขตกองกำลังสุรนารี โดยกรมชลประทานได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๓๘ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง มีความจุประมาณ ๒๒.๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่นา ในเขตตำบลกันทรอม ตำบลขุนหาญ ตำบลโนนสูง และตำบลห้วยจันทร์ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ประมาณ ๑๓,๐๐๐ ไร่ ในฤดูฝน และประมาณ ๔,๕๐๐ - ๖,๕๐๐ ไร่ ในฤดูแล้ง ส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็นประมาณ

๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ และมีน้ำสำหรับทำนาปรัง ได้ผลผลิตเฉลี่ยระหว่าง ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณแนวชายแดนอีกด้วย

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่จังหวัดอุดรฯ และจังหวัดขอนแก่น

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗

พลอากาศเอก กำนัน สินธวานนท์ องคมนตรี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เดินทางไปติดตามและเยี่ยมชมโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชนวน และโครงการขุดลอกหนองบ้านกุดกว้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชนวน พร้อมระบบส่งน้ำให้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่นายเตียง โอศิมพ์ ราษฎรบ้านชนวน หมู่ที่ ๓ ตำบลกุดกว้าง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ขอพระราชทานความช่วยเหลือ ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการที่ รล ๐๐๐๕.๓/๑๔๑๘๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชนวนพร้อมระบบส่งน้ำดำเนินการโดยใช้ท่อรับ

แรงดันยาว ๑,๐๕๐ เมตร พร้อมอาคารบ่อกักน้ำ จำนวน ๑ แห่ง คลองส่งน้ำยาว ๕๐๐ เมตร ท่อส่งน้ำสายหลักยาว ๓,๒๐๐ เมตร ทำให้ราษฎร ๖ หมู่บ้าน จำนวน ๘๖๐ ครัวเรือน มีน้ำใช้ทำการเกษตร และอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ ในฤดูฝน และประมาณ ๓๐๐ ไร่ ในฤดูแล้ง ตลอดจนเป็นแหล่งน้ำสำหรับเพาะพันธุ์ปลาและเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ ยังเป็นการรักษาความชุ่มชื้นให้แกดินและป่าไม้ในบริเวณใกล้เคียงทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับโครงการขุดลอกหนองบ้านกุดกว้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เกิดขึ้นจากนายสาคร เจริญสัจย์

ราษฎรบ้านกุดกว้าง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ขอพระราชทานโครงการขุดลอกหนองบ้านกุดกว้าง เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตร ซึ่งแต่เดิมหนองกุดกว้างเป็นหนองน้ำธรรมชาติ มีต้นน้ำจากเขื่อนจุฬาภรณ์ มีน้ำตลอดปี เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ ราษฎรในพื้นที่ใช้น้ำในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ซึ่งต้องการน้ำมาก กรมชลประทานได้ดำเนินการขุดลอกหนองกุดกว้าง จำนวน ๑๐๙ ไร่ ลึก ๓ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๕๒๓,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมทำคันรอบหนองกุดกว้าง และก่อสร้างท่อรับน้ำตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ทำการเกษตรของราษฎรได้ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ ทำให้ราษฎรบ้านกุดกว้าง ๑๔๒ ครัวเรือน จำนวน ๗๘๒ คน มีน้ำใช้ทำการเกษตร และอุปโภคบริโภคตลอดปี 🌿

สำนักงาน กปร. จัดอบรมโครงการพัฒนาองค์ความรู้ และเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พพร.) รุ่นที่ ๓

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรมโครงการพัฒนาองค์ความรู้และเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พพร.) รุ่นที่ ๓ ภาคราชการ และภาคท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๑๐๑ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และนายสุวัจน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. กล่าวรายงาน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายศานิตย์ นาคสุขศรี เลขาธิการสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ตลอดจนผู้บริหารของสำนักงาน กปร. ร่วมเป็นเกียรติในพิธีเปิด

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการฝึกอบรมที่สำนักงาน กปร. จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานสนองพระราชดำริ หรือในการน้อมนำแนวพระราชดำริไปเผยแพร่และขยายผล ทั้งภาคราชการ ภาคท้องถิ่น และภาคเอกชน มีโอกาสได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการ พัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างกันซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการสั่งสมองค์ความรู้ของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ตลอดจนได้พัฒนา ความสัมพันธ์ร่วมมือเป็นเครือข่ายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

และที่สำคัญคือเพื่อเกิดทุนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย ทั้งนี้ ด้วยความตระหนักว่าตลอดระยะเวลากว่า ๖๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัตินั้น ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาไว้มากมาย ครอบคลุมการพัฒนาทุกสาขา ทุกระดับ ทุกพื้นที่ ซึ่งภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต่าง

น้อมนำไปปฏิบัติบังเกิดผลเป็นประโยชน์สุขโดยถ้วนทั่ว เฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ก็มีจำนวนถึง ๔,๔๔๗ โครงการ การจัดฝึกอบรมในครั้งนี้ สำนักงาน กปร.ได้รับการสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดฝึกอบรม โดยหลักสูตรมีขึ้นระหว่างวันที่ ๕ มิถุนายน ถึง ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ อบรมสัปดาห์ละ ๒ วัน ประกอบด้วย การบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการศึกษาดูงานต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและสั่งสมองค์ความรู้ จึงกำหนดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์หน้าชั้นเรียน การทำรายงานกลุ่ม และการสอบวัดความรู้ เป็นเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา โดยมีผู้เข้ารับการอบรมรวม ๖๓ ราย จำแนกเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริจำนวน ๔๑ ราย และปลัดเทศบาลหรือรองปลัดเทศบาลจากเทศบาลต่างๆ ทั่วประเทศ ๒๒ ราย ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ตามข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างสำนักงาน กปร. และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำให้การขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถูกน้อมนำไปปฏิบัติในชุมชนเมืองอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง

สำนักงาน กปร. จัดสัมมนา เศรษฐกิจพอเพียง ทางออกประเทศไทย

วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

สำนักงาน กปร. จัดสัมมนาในหัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียง ทางออกประเทศไทย” ขึ้น ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๑๐๑ สำนักงาน กปร. โดยมี นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดการสัมมนา พร้อมบรรยายพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง ทางออกประเทศไทย” จากนั้นมีการแนะนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโดย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร.

สำหรับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงนั้น สำนักงาน กปร. ได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยคัดเลือกผลงานที่ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ที่มีศักยภาพและความเหมาะสมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ มาจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. เพื่อเผยแพร่ขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน สังคม และสร้างเครือข่ายในทุกภาคส่วน

และตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานที่ผ่านมาของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. นั้น พบว่าแต่ละแห่งมีปัญหาและความต้องการมากมายที่แตกต่างกัน บางแห่งประสบผลสำเร็จ ในขณะที่บางแห่งยังพบข้อจำกัดในหลายด้าน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของแต่ละศูนย์ฯ ก็ยังแตกต่างกันไปตามสภาพของภูมิสังคม หากนำมาแลกเปลี่ยนความรู้ จะสามารถพัฒนาองค์ความรู้และเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ได้มากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวทางสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (สศช.) สำนักงาน กปร. จึงได้จัดสัมมนาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงาน กปร. ปี ๒๕๕๗ ขึ้น เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างศูนย์ฯ และส่งเสริมทักษะตลอดถึงเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ และร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาแนวทางการพัฒนา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ให้สามารถขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน อันเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมต่อไป

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี

เกษตรกรต้นตำรับการทำกรเกษตรแบบเบาดันทุนหนุ่นกำไร จากจังหวัดแพร่ และคุณประหยัด ชัยบิน ผู้นำชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

ในเวทีสัมมนาจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหัวข้อ “**แนวทางการขยายผล เครือข่ายศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง**” โดย คุณวัชรมงคล เบญจธนจักร์ จากบริษัท บารูมดีไซน์ จำกัด คุณศรายุทธ ธรเสนา รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาลูกค้าและชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) คุณประพันธ์ ศรีสุวรรณ

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร.

การจัดสัมมนาเศรษฐกิจพอเพียงทางออกประเทศไทยในครั้งนี้ จะมีตัวแทนจากกลุ่มบุคคล เกษตรกร ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคธุรกิจ ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ จำนวน ๕๐ ศูนย์ จำนวนศูนย์ละ ๒ คน สื่อมวลชน จำนวน ๒๐ คน และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. จำนวน ๓๐ คน รวม ๑๕๐ คนเข้าร่วมสัมมนา และการนี้ได้มีพิธีมอบเกียรติบัตรให้แก่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. อีกด้วย

สำนักงาน กปร. ร่วมสืบสานพระราชปณิธานเรื่องการอนุรักษ์ดิน ในงาน “มหัศจรรย์หญ้าแฝก” ใต้ร่มพระบารมี ณ มหาวิทยาลัยบูรพา อำเภอมือเมือง จังหวัดชลบุรี

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา กรมพัฒนาที่ดิน และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จัดงาน “**มหัศจรรย์หญ้าแฝก**” ใต้ร่มพระบารมี โดยมี นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดงานและปาฐกถา ในหัวข้อ “**ในหลวงกับการทรงงานด้านเกษตรกรรมที่ยั่งยืน**” รวมถึงการบรรยายพิเศษ เรื่อง หญ้าแฝก : ๒๓ ปี ของการสนองพระราชดำริ

โดย นายสุวัฒน์ เทพารักษ์ เลขาธิการ กปร. และร่วมเปิดงานมหกรรมเครือข่ายคนรักซ์แฟกฯ เชิงสัญลักษณ์ในการนี้ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ประธานในพิธีได้ทำพิธีเปิดนิทรรศการ **“หญ้าแฝก อุ่มน้ำ โอบดิน หยั่งรากสู่วิถีเกษตรยั่งยืน”** ทั้งนี้มีผู้เข้าร่วมงานในครั้งนี้ทั้งสิ้นประมาณ ๑,๐๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับหญ้าแฝก จำนวน ๓๐๐ คน และสมาชิกชมรมคนรักซ์แฟกจำนวน ๗๐๐ คน

การจัดงาน **“มหัศจรรย์หญ้าแฝก ได้รับพระบรมมิ่ง”** จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝก นับตั้งแต่เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๔ โดยสำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการอนุรักษ์ดินและน้ำมาอย่างต่อเนื่อง และมีการขยายเครือข่ายโดยดำเนินงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งด้านวิชาการ การขยายผล และการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนมาเป็นเวลาถึง ๒๓ ปี ในวันนี้ รวมถึงเพื่อเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่มากมายหลากหลายรูปแบบให้สาธารณชนได้ประจักษ์และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น พร้อมกับจะได้มีเวทีให้นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานด้านหญ้าแฝก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งรับทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านหญ้าแฝกของหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปปรับทิศทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดงานในครั้งนี้จัดขึ้น ๓ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ถึง ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งประกอบด้วย ๓ กิจกรรมหลัก คือ (๑) งานมหกรรมเครือข่ายคนรักซ์แฟกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒ (๒) การประชุมสัมมนาการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๖ (๓) พิธีมอบรางวัลการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๔ การดำเนินการดังกล่าวเป็นความร่วมมือของ ๔ หน่วยงานหลัก ได้แก่ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. กรมพัฒนาที่ดิน และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

เข้าร่วมพิธีรดน้ำขอพรเพื่อแสดงมุทิตาจิต

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๗

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วย คณะผู้บริหาร เข้าร่วมพิธีรดน้ำขอพรเพื่อแสดงมุทิตาจิต เนื่องในวัน สงกรานต์ ประจำปี ๒๕๕๗ แต่นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ท่านผู้หญิงวงศ์พรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา คุณหญิงปานจิตต์ วัฒนายากร และนายจรัญ ตูลยานนท์ พร้อมนี้มีอดีต เลขาธิการ กปร. และอดีต ผู้บริหาร สำนักงาน กปร. เข้าร่วมงานหลายท่าน 🙏

เปิดอบรมหลักสูตร กกพ.

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อ ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (เลขาธิการ กปร.) และ นายกวิน ทังสุพานิช เลขาธิการคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (เลขาธิการ กกพ.) เป็นประธานในพิธีการเปิดอบรมหลักสูตรการพัฒนา ชุมชนตามแนวพระราชดำริ สำหรับบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ กิจการพลังงาน จำนวน ๔๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาชุมชนซึ่งประยุกต์หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 🙏

สำนักงาน กปร. ร่วมกับ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จัดโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP) รุ่นที่ ๔ ครั้งที่ ๑

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. เป็นประธานเปิดโครงการ “ค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ” (RDPB Camp) รุ่นที่ ๔ ครั้งที่ ๑ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กปร. และศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ มีเยาวชนจากสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๖ ทีม รวมทั้งสิ้น ๑๐๔ คน เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนจากทุกภูมิภาคของประเทศ ได้เข้ามาเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสถานที่จริง ที่ได้ดำเนินการพัฒนาตามแนวพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียวตามสภาพภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ในลักษณะพิพธิภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต เพื่อให้เยาวชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

โครงการ “ค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ” (RDPB Camp) รุ่นที่ ๔ ประจำปี ๒๕๕๗ สำนักงาน กปร. ได้ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง และศูนย์สาขาอีก ๒ แห่ง คือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช และศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ จัดโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ ๔ จำนวน ๘ ครั้ง ใน ๘ พื้นที่ เพื่อกระจายองค์ความรู้ที่มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคให้กับเยาวชนได้ร่วมเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้เรียนรู้ในภาคทฤษฎีจากการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับการทรงงาน พระราชดำริ ด้านการพัฒนา และบทบาทของ “สำนักงาน กปร.กับการสนองพระราชดำริ” โดย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และการบรรยายพิเศษ ในหัวข้อ “การพัฒนาตำบลปรุพาทนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” พร้อมชมโมเดลการบริหารจัดการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จากนายสุชาติ มาลาศรี ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ สำหรับภาคปฏิบัติ เยาวชนจะได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งจากต้นแบบการพัฒนาตามแนวพระราชดำรินายในในพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ และบ้านเกษตรกรที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ อาทิ การเรียนรู้ขั้นตอนการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด การเรียนรู้ ๓ ดำมหัศจรรย์ ต้นแบบงานพัฒนาเพื่อความยั่งยืนจากไก่อดำภูพาน สุกรดำภูพาน โคเนื้อภูพาน การเรียนรู้การพัฒนาที่ดินครบวงจร และปลูกฝัง การเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืช เพื่อทำวุ้นเส้น การใช้พืชสมุนไพร เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ อาทิ การทำแชมพูสมุนไพร การทำน้ำยาอเนกประสงค์ การทำลูกประคบ การเลี้ยงไหมครบวงจร และการทอดผ้าในรูปแบบต่างๆ

นอกจากนี้ เยาวชนจะได้ร่วมเรียนรู้จากเกษตรกรตัวจริงที่ได้นำแนวพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปปรับใช้จนกระทั่งมีชีวิตที่ดีขึ้นจากเกษตรกรในหลากหลายกลุ่มอาชีพ ซึ่งนอกจากจะได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงแล้ว เยาวชนทุกคนจะได้ร่วมกันทำกิจกรรม “เยาวชนอาสา สร้างงานเพื่อในหลวง” ซึ่งเป็นการน้อมนำแนวพระราชดำริการฟื้นฟูป่าเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำมาปฏิบัติจริงภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจะร่วมกันสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นและการปลูกต้นไม้ เพื่อสร้างกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ของ RDPB Camp รุ่นที่ ๔ ครั้งที่ ๑ เพื่อการสืบสานพระราชดำรินี้ให้ยั่งยืนตลอดไป

นอกจากนั้นได้เปิดโอกาสให้เยาวชนนำเสนอความคิดในการสร้างผลงานในการสืบสานพระราชดำริตามความถนัดและเหมาะสมในฐานะเยาวชนในโครงการ “เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ” เพื่อชิงทุนการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปต่อยอดสร้างประโยชน์และเพิ่มองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้กับสถาบันการศึกษาและชุมชนต่อไป 🙌

การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในลักษณะการพัฒนาเชิงบูรณาการ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำแก่กลุ่มผู้ใช้น้ำ ตลอดจนร่วมระดมความคิดเห็น การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำ และรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ตลอดจนเกิดเป็นต้นแบบความสำเร็จที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และต่อยอดกิจกรรมการพัฒนาบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างความยั่งยืนแก่ผู้ใช้น้ำในพื้นที่ต่างๆ โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. เป็นประธานเปิดการประชุมและบรรยายพิเศษ ดังนี้

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๗

ณ ห้องประชุมทวารวดี ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดปราจีนบุรี

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗

ณ ห้องประชุม ๑ ศาลากลางจังหวัดสระบุรี

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗

ณ ห้องประชุมเมืองคนดี ชั้น ๕ ศาลากลาง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามความคิดเห็น วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗

๑. ความคิดเห็นในคอลัมน์ต่าง ๆ

คอลัมน์	ความพึงพอใจ/ได้รับประโยชน์				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย
(๑) พระราชกรณียกิจ					
(๒) บทความพิเศษ					
(๓) ประโยชน์สู่ผู้ปวงประชา					
(๔) แนะนำโครงการ					
(๕) เศรษฐกิจพอเพียง					
(๖) องค์ความรู้/สาระน่ารู้/เล่าสู่กันฟัง					
(๗) ความเคลื่อนไหว					

๒. คอลัมน์ที่ท่านชอบที่สุด (ตอบเพียงข้อเดียว)

๑. ☐ พระราชกรณียกิจ   ๔. ☐ แนะนำโครงการ   ๗. ☐ ความเคลื่อนไหว
๒. ☐ บทความพิเศษ   ๕. ☐ เศรษฐกิจพอเพียง
๓. ☐ ประโยชน์สู่ผู้ปวงประชา   ๖. ☐ องค์ความรู้/สาระน่ารู้

๓. ท่านได้นำวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๑. ☐ เพิ่มความรู้   ๔. ☐ ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง (อภิปราย/รายงาน/การเรียนการสอน ฯลฯ)
๒. ☐ ใช้ในการพัฒนาอาชีพ   ๕. ☐ อื่น ๆ (ระบุ) .....
๓. ☐ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต .....

๔. สิ่งที่ควรปรับปรุง/ข้อเสนอแนะ

.....

ชื่อ-สกุล ..... ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน ..... โทรศัพท์ .....

ที่อยู่ .....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นต่อวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวารสารฯ ให้ดียิ่งขึ้น

กรุณาส่งคืนมาที่ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตามที่อยู่ด้านหลัง หรือ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๑ - ๒

หากตอบรับกลับไป ๑๐ ท่านแรก สำนักงาน กปร. มีของที่ระลึกมอบให้
สามารถตรวจสอบรายชื่อได้ที่ www.rdpb.go.th มุมวารสาร

(พื้นที่ส่วนนี้สำหรับโฆษณา)

บริการธุรกิจตอบรับ

ใบอนุญาตเลขที่ ปณ.(น)/3981 ปณ.ฟ. ทำเนียบรัฐบาล
ถ้าฝากส่งในประเทศไม่ต้องฉีกตราไปรษณียากร

สำนักงาน กปร.
ตู้ ปณ. ๗
ปณ.ฟ. ทำเนียบรัฐบาล
กรุงเทพมหานคร
๑๐๓๐๒

วารสารอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๗

ISSN 1685-8234

คณะกรรมการ

- เลขาธิการ กปร. (นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์)
- รองเลขาธิการ กปร. (นายโกวิทย์ เพ่งวาณิช)
- รองเลขาธิการ กปร. (ม.ล.จิรพันธุ์ ทวีวงศ์)
- รองเลขาธิการ กปร. (นางสุวรรณา พาศิริ)
- ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นายดนุชา สินธวานนท์)
- ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นายชัชชัย ภูวิชัยสัมฤทธิ์)
- ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา (นายลลิต ถนอมสิงห์)
- ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑
- ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒
- ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓
- ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔
- ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
- ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์
- ผู้อำนวยการสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
- ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ
- ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล
- ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและวิเทศสัมพันธ์
- ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ

คณะบรรณาธิการ

นายอนันต์	ทองประทุม	หัวหน้าคณะบรรณาธิการ
นายตรีวิทย์	วินิจสาเกทิพย์	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔/๑
นางกมลณี	สุขศรีวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์
นายหทัย	วสุนันท์	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๑/๑
นางสุพร	ตรีนรินทร์	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
นางศศิพร	ปาณิกบุตร	ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์
นายภัททะพงศ์	เทียนศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล
นายศุภราชต์	อินทราวุธ	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๓/๒
นางสาวศศิธร	ตันกำแหง	ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสารองค์กร
นางสาวสมลักษณ์	บุญนาค	ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง
นายปริญญาวัฒน์	วัชรอาภากร	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๒/๒
นายวัชร	หัตถภาค	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
นางสาวมานิกา	ณ กาฬสินธุ์	สำนักติดตามและประเมินผล
นางเบญจรัตน์	อัครพลวงศ์	สำนักประชาสัมพันธ์
นางสาวมทิรา	ภักทิพดี	สำนักประชาสัมพันธ์
- เจ้าหน้าที่สำนักประชาสัมพันธ์

ภาพประกอบ

นายวิโรจน์	เทียมเมือง	สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔
นายวิชาญ	ธีระสืบสกุล	สำนักงานเลขาธิการ
นายทวิศักดิ์	แป้นคุ้มญาติ	สำนักประชาสัมพันธ์
นายพิสิทธิ์	วิเชียรทศพร	สำนักประชาสัมพันธ์
นายพลวรรณ์	สายะเสวี	สำนักประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์
๒. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริ การพัฒนาประเทศและการพัฒนาช่วยเหลือประชาชน
๓. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชน ให้ได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น

ดำเนินการโดย

กลุ่มสื่อสารองค์กร สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒
<http://www.rdpb.go.th>

โปสเตอร์

- บทความและข้อเขียนต่าง ๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ใช่ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
- หากมีความประสงค์จะนำข้อมูลไปเผยแพร่โปรดระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

(วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่าย ห้ามจำหน่าย)

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

เชิญชวนนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศเข้าร่วมกิจกรรม

ค่ายเยาวชน รสสส

สืบสานพระราชดำริ

รุ่นที่ 4

คุณสมบัติผู้สมัครเข้าร่วมกิจกรรม

- ศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า
- อายุ 18 - 25 ปี
- สมัครเป็นทีม ทีมละ 4 คน
- สามารถภายในทีมต้องศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาเดียวกัน สามารถต่างคณะ ต่างชั้นปีได้
- มีอาจารย์ที่ปรึกษา หรือตัวแทนจากสถาบันการศึกษาประจำทีม ทีมละ 1 คน
- จัดทำโครงการ "เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ" ทีมละ 1 โครงการ

ร่วมส่งโครงการ

"เยาวชนอาสาสืบสานพระราชดำริ"

ชิงถ้วยรางวัลเกียรติยศ
จากองคมนตรี
พร้อมทุนดำเนินโครงการ

กำหนดการจัดกิจกรรม

- ครั้งที่ 1** ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จันทร์ที่ 16 - พุธที่ 18 มิถุนายน 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร
- ครั้งที่ 2** ภาคใต้ อังคารที่ 15 - พฤหัสบดีที่ 17 กรกฎาคม 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราธิวาส
- ครั้งที่ 3** กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกและตะวันตก พุธที่ 6 - ศุกร์ที่ 8 สิงหาคม 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี
- ครั้งที่ 4** ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พุธที่ 20 - ศุกร์ที่ 22 สิงหาคม 2557
ณ ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ศรีสะเกษ
- ครั้งที่ 5** ภาคกลาง พุธที่ 10 - ศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ฉะเชิงเทรา
- ครั้งที่ 6** ภาคใต้ จันทร์ที่ 22 - พุธที่ 24 กันยายน 2557
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นครศรีธรรมราช
- ครั้งที่ 7** กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จันทร์ที่ 17 - พุธที่ 19 พฤศจิกายน 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.จันทบุรี
- ครั้งที่ 8** ภาคเหนือ พุธที่ 17 - ศุกร์ที่ 19 ธันวาคม 2557
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่

สอบถามรายละเอียด

ศูนย์ประสานงาน RDPB CAMP

☎ 02-503-9850-1, 088-240-1048

☎ 02-503-9826

สำนักงาน กปร.

☎ 02-447-8500 ต่อ 117

ติดตามข่าวสารและดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่

🌐 www.rdpb.go.th / www.rdpbcamp.com

📘 www.facebook.com/rdpb.camp

🐦 twitter.com/rdpbcamp

📷 RDPBCAMP

📧 rdpbcamp@gmail.com

ไม่เสียค่าใช้จ่าย

